

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PODNIKOHOSPODÁŘSKÁ

Analýza investičního záměru modernizace kapacit zemědělského podniku
Investment Intention Analysis of the Capacity Modernization in an Agriculture Company

Student: Bc. Kristýna Kovalová
Vedoucí diplomové práce: prof. Ing. Miroslav Hučka, CSc.

Ostrava 2017

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra podnikohospodářská

Zadání diplomové práce

Student:

Bc. Kristýna Kovalová

Studijní program:

N6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

6208T020 Ekonomika podniku

Téma:

Analýza investičního záměru modernizace kapacit zemědělského podniku
Investment Intention Analysis of the Capacity Modernization in an Agriculture Company

Jazyk vypracování:

čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod a cíl práce
 2. Teoretická východiska a metodický postup
 3. Charakteristika podniku
 4. Analýza investičního záměru
 5. Návrhy a doporučení pro vedení podniku
 6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- FOTR, Jiří a Ivan SOUČEK. *Investiční rozhodování a řízení projektů: jak připravovat, financovat a hodnotit projekty, řídit jejich riziko a vytvářet portfolio projektů*. Praha: Grada Publishing, 2011. 408 s. ISBN 978-247-3293-0.
- KUBÍČKOVÁ, Dana a Irena JINDŘICHOVSKÁ. *Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firmy*. Praha: C.H.Beck, 2015. 342 s. ISBN 978-80-7400-538-1.
- NEGI, Jagmohan and M. J. GAURA. *Financial Management and Investment Decisions*. New Delhi: Laxmi Publications, 2012. ISBN 9789381159361.
- RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 5. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. 160 s. ISBN 978-80-247-5534-2.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **prof. Ing. Miroslav Hučka, CSc.**

Datum zadání: 18.11.2016

Datum odevzdání: 21.04.2017

Ing. Josef Kašík, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. Přílohy č. 1,2,3,4,5,6,7 a 8, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 21.4.2017.....

Kristýna Kovalová.....

Kristýna Kovalová

Obsah

1	Úvod a cíl práce.....	6
2	Teoretická východiska práce a metodický postup.....	8
2.1	Investice a investiční rozhodování	8
2.1.1	Specifika investičního rozhodování	8
2.1.2	Klasifikace investičních projektů	9
2.2	Příprava a realizace investičních projektů.....	10
2.2.1	Předinvestiční fáze	11
2.2.2	Investiční fáze	11
2.2.3	Provozní fáze.....	11
2.2.4	Ukončení provozu a likvidace	12
2.3	Technickoekonomická studie projektu.....	12
2.3.1	Rozbor trhu a marketingová strategie	13
2.3.2	Výrobní jednotky, zajištění materiálových vstupů a energie	13
2.3.3	Technologie	14
2.3.4	Lidské zdroje, organizace řízení.....	15
2.3.5	Analýza možných rizik.....	16
2.3.6	Plán realizace projektu	16
2.4	Finanční analýza a hodnocení projektů	17
2.4.1	Diskontní sazba	17
2.4.2	Výpočet současné hodnoty cash flow	18
2.4.3	Kritéria pro hodnocení investičního projektu.....	19
2.5	Metodický postup řešení	23
3	Charakteristika podniku	26
3.1	Základní informace o podniku	26
3.2	Historie společnosti	26

3.3	Předmět podnikání.....	27
3.4	Organizační struktura	28
3.5	Charakteristika ekonomické situace podniku.....	29
3.6	Charakteristika výrobních ukazatelů podniku.....	31
3.7	Popis zařízení	32
3.8	Strategický záměr podniku.....	34
4	Analýza investičního záměru	36
4.1	Technickoekonomická studie projektu.....	36
4.1.1	Cíl projektu.....	36
4.1.2	Analýza makrookolí podniku	36
4.1.3	Analýza oborového okolí podniku	40
4.1.4	Strategie podnikatelského projektu	45
4.1.5	Výrobní jednotka.....	45
4.1.6	Technologie.....	46
4.1.7	Lidské zdroje a organizace práce	47
4.1.8	Dílčí závěr	47
4.2	Hodnocení ekonomické efektivnosti projektu.....	48
4.2.1	Předpoklady, parametry a podmínky, ze kterých vychází investiční rozpočet	48
4.2.2	Předpoklady, parametry a podmínky, ze kterých vychází provozní rozpočet.....	49
4.2.3	Dílčí propočty pro hodnocení projektu	51
4.2.4	Ekonomická efektivnost projektu.....	52
4.2.5	Plán realizace investičního projektu.....	53
5	Návrhy a doporučení pro vedení podniku	55
6	Závěr.....	57
	Seznam použité literatury.....	58
	Seznam zkratk	60

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

1 Úvod a cíl práce

V podmínkách tržní ekonomiky je jednou z nejvýznamnějších záležitostí zabezpečení prosperity a úspěšného rozvoje podniku. Pro dosažení tohoto cíle musí mít podnik promyšlenou svou rozvojovou strategii, kterou uskutečňuje přípravou a realizací projektů. Podnik sám rozhoduje, zda bude určitá investice realizována, či nikoliv a také sám nese důsledky svého rozhodnutí.

Podniky stále hledají cesty pro zlepšení svého postavení na trhu, ale před samotným rozhodnutím o realizaci projektu, musí provést důkladnou analýzu ekonomických efektů, vyvolaných realizací investice. Úspěšnost investičních projektů významně ovlivňuje jejich kvalitní příprava a hodnocení, což jsou vysoce náročné činnosti. Kromě toho by měl podnik zhodnotit a brát v úvahu svou aktuální finanční situaci.

Investiční rozhodování je pro vlastníky a management podniku jednou z nejdůležitějších a zároveň nejobtížnějších činností, neboť má pro podnik dlouhodobé účinky. Přijetí či zamítnutí investičního projektu ovlivňuje budoucí vývoj, prosperitu a další existenci podniku. Následkem nesprávné a neefektivní investice může být finanční tíseň, ztráta konkurenceschopnosti a také úpadek podniku.

Tato diplomová práce se zabývá investičním záměrem společnosti MILOTICKÝ HOSPODÁŘ, spol. s r.o. Záměrem podniku je investice do modernizace výkrmové haly jatečných prasat. V práci bude posouzeno, zda a do jaké míry je zvolená investice pro podnik vhodná a efektivní.

V podniku MILOTICKÝ HOSPODÁŘ, spol. s r.o. je v současné době řešen problém v podobě stávajícího stavu budovy a technologie pro výkrm jatečných prasat, konkrétně se jedná o výkrmovou halu č. 1 – SDP. Výkrmová hala je nevyhovující a nemá požadovaný výkon. Vzhledem k tomu, že v rámci celého komplexu tvořícího podnik, již ostatní budovy (výkrmna – hala č. 2, porodna, ...) prošly rekonstrukcí, jeví se záměr rekonstrukce zastaralé a opotřebované haly č. 1 jako nezbytný.

V souvislosti s rozhodnutím o realizaci investičního záměru vyvstávají následující otázky. Je ekonomická situace podniku a situace na trhu s vepřovým masem optimální pro investici do modernizace a zvýšení kapacit pro výkrm prasat? Jaké jsou parametry a požadavky, z nichž bude vycházet investiční a provozní rozpočet? Je zvolený investiční projekt pro podnik efektivní?

Cílem diplomové práce je pomocí vybraných metod posoudit investiční záměr společnosti MILOTICKÝ HOSPODÁŘ, spol. s r.o. ve formě technickoekonomické studie a zhodnocení jeho věcného a ekonomického opodstatnění. Jedná se o modernizaci výkrmové haly jatečných prasat.

Tento cíl je rozdělen do následujících dílčích cílů:

1. Zpracování technickoekonomické studie, která se opírá o situaci na trhu a její prognózu.
2. Zhodnocení efektivnosti investičního projektu prostřednictvím zvolených metod.
3. Návrh a doporučení pro vedení podniku na základě výsledků technickoekonomické studie projektu a hodnocení jeho ekonomické efektivnosti.

Cílem investice ve společnosti MILOTICKÝ HOSPODÁŘ, spol. s r.o. je rekonstrukce výkrmové haly, prostřednictvím modernizace provozu a zavedení bezstelivových technologií, aby vyhovovala požadavkům špičkového genofondu a nelimitovala manifestaci genetických parametrů zvířat, což umožní maximálně rozvinout jeho genetický potenciál. Rovněž dojde ke zvýšení produktivity práce a sníží se osobní náklady na jednotku produkce.

I přes nesporné výhody vedení podniku nesmí opomíjet moderní metody pro hodnocení efektivnosti investice, protože nezvládnutá investiční činnost podnik může nepřiměřeně zatížit a může mít i katastrofální následky.

2 Teoretická východiska práce a metodický postup

V této části diplomové práce je nejprve nastíněna problematika investic a investičního rozhodování. Další kapitola je věnována přípravě a realizaci investičních projektů. Předposlední část popisuje technickoekonomickou studii projektu. Závěr této kapitoly pojednává o finanční analýze a hodnocení investičních projektů.

2.1 Investice a investiční rozhodování

Šoba a Ptáček (2013) za investici považují veškeré současné obětování jisté dnešní hodnoty za účelem dosažení vyšší hodnoty v budoucnosti, která je ovšem nejistá. To znamená vzdát se dnešní jisté částky např. za nákup dlouhodobých statků, které nepřinášejí okamžitý zisk, umožňují ale zvýšení prostředků v budoucnosti.

Investiční rozhodování je jedním z nejvýznamnějších firemních rozhodnutí. Jeho náplní je posuzování jednotlivých investičních projektů, které firma připravila a rozhodování o jejich přijetí či zamítnutí. Čím jsou tyto projekty rozsáhlejší, tím větší dopady mohou na firmu a její okolí mít. Investiční rozhodování strategického charakteru by tak mělo vycházet z firemní strategie a přispívat k její realizaci (Fotr, Souček, 2011).

Fotr a Souček (2011) dále uvádí, že firemní strategie určuje cíle firmy, kterými jsou především finanční cíle, definované jako maximalizace zisku, dosažení určité rentability vynaloženého kapitálu, a zvláště dosahování růstu hodnoty firmy. Investiční rozhodování je tak významným nástrojem, který přispívá k růstu hodnoty firmy. Z toho vyplývá i velký význam těch kritérií hodnocení a výběru investičních projektů, jako jsou čistá současná hodnota či index rentability.

2.1.1 Specifika investičního rozhodování

Investiční rozhodování má pro podnik dlouhodobé účinky a patří tak k nejdůležitějším rozhodnutím o jeho budoucím vývoji. Jak uvádí Valach (2006), investiční činnost a její financování je charakteristická několika důležitými specifiky:

- rozhodování probíhá v dlouhodobém časovém horizontu, který u hmotných investic zahrnuje jejich přípravu, dobu výstavby a dobu životnosti,
- dlouhodobý charakter investic s sebou nese větší možnost rizika odchylek od původního záměru. To se týká výdajů, které je nutné na projekt vynaložit, tak příjmů, které od investice očekáváme,

- investiční činnost klade důraz na časovou a věcnou koordinaci všech účastníků investičního procesu (investor, projektant, stavební dozor, dodavatelé atd.),
- často se jedná o kapitálově náročné investice, vyžadující velké peněžní vklady, přesahující možnosti jednotlivce či ekonomické jednotky,
- investování také souvisí se zaváděním nových technologií, prostřednictvím investic se tak uskutečňuje mnoho technických a technologických inovací,
- některé investice mohou mít významné důsledky na ekologii (vodní hospodářství, lesy, ovzduší), vynucují si další vyvolané investice v této oblasti (čističky vod, ochranu spodních vod aj.) a souhrnné posuzování z mnoha různých hledisek.

2.1.2 Klasifikace investičních projektů

Klasifikace projektu je v procesu řízení velmi důležitá, aby mu bylo možné přiřadit kvalifikované charakteristiky a aby mohla být stanovena metoda sledování a hodnocení investičního projektu, popř. k určení kritických hodnot zamítnutí. Investiční projekty lze klasifikovat podle více hledisek.

Podle podnětu k uskutečnění investice na (Scholleová, 2009):

- interní, vzniklé z podnikové potřeby (úspora nákladů, obnova nebo rozvoj z důvodu malé kapacity, efektivní využití kapitálových zdrojů vytvořených v minulých obdobích),
- externí, pro rozvoj a růst, využívání nových příležitostí trhu, nových technologií. Také k regulaci slabých stránek vynucených legislativně (investice do ochrany životního prostředí, bezpečnosti práce apod.).

Z pohledu účetnictví Scholleová (2009) rozlišujeme investice na pořízení:

- dlouhodobého hmotného majetku (stavby, výrobní zařízení, ...) vytvářející nebo rozšiřující výrobní kapacitu podniku,
- dlouhodobého nehmotného majetku (licence, software, know how, výdaje na výzkum aj.),
- dlouhodobého finančního majetku (nákup cenných papírů, akcií, obligací, ...).

Platí zde, že investicí není majetek s pořizovací cenou nižší než 40 000 Kč u dlouhodobého hmotného majetku a nižší než 60 000 Kč u dlouhodobého nehmotného majetku, přičemž doba užívání musí být delší než jeden rok.

Z hlediska vztahu k rozvoji podniku členíme investice (Fotr, Souček, 2011):

- rozvojové (vedoucí ke zvýšení objemu produkce, zavedení nových výrobků, resp. služeb, proniknutí na nové trhy aj.),
- obnovovací (nutné k prostému obnovení stávajícího výrobního zařízení),
- mandatorní neboli regulatorní pro dosažení souladu s existujícími zákony, předpisy a nařízeními upravujícími určité oblasti podnikatelské činnosti (např. ochrana životního prostředí).

Podle věcné náplně lze rozlišovat investice do (Fotr, Souček, 2011):

- zavedení nových produktů, resp. technologií. Jde o projekty do nových výrobků a technologií, které na trhu již existují, ale jsou nové pro podnik. Součástí jsou zpravidla investice do nových výrobních technologií,
- výzkumu a vývoje nových produktů a technologií. Jedná se o poměrně rizikové projekty s obtížným hodnocením,
- inovace informačních systémů, resp. zavedení informačních technologií. U těchto projektů lze rovněž obtížně hodnotit jejich ekonomickou efektivnost vzhledem k obtížnosti kvantifikace jejich přínosů,
- zlepšení bezpečnosti provozu a bezpečnosti práce (obvykle se jedná o mandatorní projekty), jejich hodnocení je obtížné,
- redukce negativního vlivu na životní prostředí,
- infrastrukturních projektů, jako jsou např. inženýrské sítě (vozovky, kanalizace, aj.), pomocná zařízení (čistička odpadních vod, ...), energetická zařízení (vlastní výroba elektřiny apod.).

2.2 Příprava a realizace investičních projektů

Postup při investičním rozhodování je stejný bez ohledu na to, zda se jedná o finanční investici (investice do akcií, dluhopisů, podílových fondů atd.) nebo reálnou investici (investice do podnikání, nemovitostí, komodit apod.). V obou případech podnik sleduje základní charakteristiky investice, kterými jsou její výnosnost, rizikovost a likvidita (Šoba, Ptáček, 2013).

Samotná příprava a realizace investičních projektů zahrnuje základní myšlenky projektu až po ukončení jeho provozu a likvidaci. Životní cyklus projektu lze rozdělit do čtyř fází (Fotr, Souček, 2011):

- předinvestiční (předprojektová) fáze,
- investiční fáze (projektová příprava a realizace výstavby),

- provozní (operační) fáze,
- ukončení provozu a likvidace.

2.2.1 Předinvestiční fáze

Z hlediska úspěšnosti projektu je, jak uvádí Fotr a Souček (2011), každá fáze projektu důležitá. Přesto by měla být věnována zvýšená pozornost předinvestiční fázi, neboť úspěch/neúspěch projektu ve značné míře závisí na informacích a poznatcích technicko-technologické, ekonomické a finanční povahy, získaných v rámci předprojektových analýz. Výstupem této fáze je investiční rozhodnutí, tzn. rozhodnutí o tom, zda bude projekt realizován.

Předinvestiční fázi zpravidla tvoří (Scholleová, 2009):

- identifikace projektů s cílem nalézt potencionálně realizovatelné projekty, prozkoumat jejich základní parametry úspěšnosti a na jejich základě provést předvýběr,
- selekce projektů, kdy je cílem pomocí velkého množství shromážděných údajů s větší přesností stanovit hodnotu projektů racionální metodikou,
- vyhodnocení a rozhodnutí o tom, zda bude projekt zrealizován.

Nejvýznamnější část předinvestiční fáze tvoří technickoeconomická studie (feasibility study), která je cílem této práce. Feasibility study poskytuje potřebné podklady pro rozhodnutí o investici (Negi, Gaura, 2012). Jsou v ní obsaženy veškeré požadavky a možnosti související s uvedením investice do realizační fáze, zejména rozpracování technických a finančních požadavků (Fotr, Souček, 2011).

2.2.2 Investiční fáze

Dle Fotr a Souček (2011) je cílem této fáze zabezpečit podmínky pro úspěšný start investice. Základem je proto vytvoření právního, finančního a organizačního rámce pro realizaci projektu. Investiční fáze zahrnuje například tyto činnosti: zpracování zadání stavby, zpracování projektové dokumentace, realizace výstavby, příprava a uvedení do provozu, zkušební provoz, aktualizace dokumentace a systémů.

2.2.3 Provozní fáze

Tato fáze zabezpečuje a řídí vlastní provoz investice a případně reaguje na nové podmínky. Vlastní provoz realizovaného projektu nastává po uzavření činností investiční fáze a týká se řízení celé etapy realizace projektu. Kvalitně provedená předinvestiční a investiční

fáze snižují pravděpodobnost vzniku problémů v provozní fázi, nicméně problémy nemohou zcela vyloučit (Fotr, Souček, 2011).

2.2.4 Ukončení provozu a likvidace

Poslední fáze se, dle Fotr a Souček (2011), zabývá ukončením provozu a je spojena nejen s příjmy z likvidovaného majetku, tak i s náklady spojenými s jeho likvidací. Do likvidační fáze řadíme činnosti, jako je demontáž zařízení a jeho likvidace, sanace lokality, prodej veškerých nepotřebných zásob apod. Důležitou součástí této fáze je i účetní vypořádání likvidované stavby.

2.3 Technickoekonomická studie projektu

Cílem technickoekonomické studie je poskytnout veškeré podklady pro rozhodnutí, zda projekt přijmout a zrealizovat či zamítnout. V jejím rámci je třeba definovat a kriticky vyšetřit základní komerční, technické, finanční a ekonomické požadavky, popř. požadavky týkající se životního prostředí (Fotr, Souček, 2005).

Dle Fotr a Souček (2005) by studie měla obsahovat následující složky:

- analýza trhu a marketingová strategie,
- výrobní jednotky a popis technologie,
- materiálové vstupy a energie,
- lidské zdroje a organizace řízení,
- finanční analýza a hodnocení,
- analýza rizik,
- plán realizace.

Při zpracování technickoekonomické studie je třeba uplatňovat tvůrčí myšlení a variantní přístupy. Definované a posuzované varianty je třeba písemně zachytit tak, aby byly patrné jejich dopady a účinky, předpoklady a kritéria, na kterých bylo založeno hodnocení variant aj. Dalším významným aspektem je úzká vazba mezi jednotlivými složkami technickoekonomické studie. Výchozím bodem studie jsou zpravidla informace marketingového charakteru, kdy například výsledky průzkumu trhu mohou upřesnit výrobní program, přičemž současně jsou v hrubých rysech posuzovány varianty velikosti výrobní kapacity, technologického procesu a výchozích materiálů včetně variant umístění. Zpracování technickoekonomické studie je tak iteračním procesem postupného zpřesňování jejích jednotlivých prvků s mnoha zpětnými vazbami (Fotr, Souček, 2005).

V následujících podkapitolách je stručně charakterizována náplň jednotlivých částí studie, přičemž největší pozornost je věnována finanční analýze efektivnosti investičního projektu.

2.3.1 Rozbor trhu a marketingová strategie

Podnik je součástí širšího ekonomického prostředí, jež vytváří podmínky pro jeho fungování. Ekonomické prostředí do značné míry ovlivňuje podobu procesů v konkrétním podniku, na druhou stranu podnik také přispívá k tvorbě tohoto prostředí, dotváří jej a ovlivňuje jeho vlastnosti (Kubíčková, Jindřichovská, 2015).

Při rozhodování o základních parametrech projektu je, jak uvádí Fotr a Souček (2005), klíčová analýza trhu a marketingový výzkum. Jeho náplní je získávání, analýza a hodnocení informací o trhu a jeho okolí. Mezi faktory, které marketingový výzkum zahrnuje, patří poptávka a konkurence, potřeby a chování zákazníků, konkurenční produkty a marketingové nástroje. Potřebná data a informace lze získat buď pomocí existujících informačních zdrojů, nebo pomocí speciálních šetření.

Tvorba marketingové strategie je pouze část celkové strategie podniku, kterou je možné rozčlenit do těchto fází (Fotr, Souček, 2005):

- analýza a hodnocení výchozí situace projektu či podniku,
- analýza podnikatelského okolí (finanční, technologické a ekonomické) včetně analýzy trhu,
- stanovení strategických cílů,
- tvorba a hodnocení variant strategie na základě silných a slabých stránek firmy a jejich příležitostí a ohrožení,
- volba strategie určené k realizaci.

2.3.2 Výrobní jednotky, zajištění materiálových vstupů a energie

Specifikace výrobního programu, která je výsledkem předchozí fáze, determinuje jednotlivé vyráběné produkty a jejich objemy v určitých časových obdobích a tvoří základní vstupy pro stanovení velikosti výrobní jednotky (výrobní kapacity), a to jak minimální, tak maximální. Dolní mez velikosti výrobní kapacity je úzce spojena s ekonomikou rozsahu. Obecně lze říct, že investiční náklady i ostatní složky výrobních a fixních nákladů se nezvyšují úměrně s růstem velikosti výrobní jednotky, nýbrž rostou pomaleji. Jsou tak relativně uspořeny náklady, kdy náklady na jednotku produkce (při plném využití kapacity) klesají, díky tomu je docíleno maximální rentability vložených prostředků. Horní mez výrobní

jednotky je pak ovlivněna omezením zdrojů a trhu. K nim patří např. omezené základní suroviny a materiály, lidské zdroje, energie, technologie výroby a finanční prostředky (Fotr, Souček, 2005).

Především je třeba věnovat pozornost základním materiálům a surovinám, na kterých je výrobní program založen. Pro zabezpečení téhož výrobního programu lze většinou použít různé druhy materiálů a surovin, a proto je při rozhodování třeba brát v úvahu tyto faktory (Fotr, Souček, 2005):

- dostupnost daného základního materiálu,
- substituce daného materiálu,
- kvalita materiálu či suroviny,
- vzdálenost zdrojů materiálu a výše nákladů na dopravu materiálu,
- míra rizika při zabezpečování materiálu,
- cenová úroveň.

Pozorně je třeba posuzovat také energetickou náročnost projektu. Je nutno odhadnout výši potřeby jednotlivých energetických zdrojů, posoudit existující zdroje a jejich případnou omezenost. Zjištěné nároky projektu na materiálové vstupy a energie umožňují stanovit očekávanou výši některých nákladových veličin, jež tvoří součást vstupních údajů pro posuzování ekonomické efektivnosti a životaschopnosti projektu (Fotr, Souček, 2005).

2.3.3 Technologie

Volba nejvýhodnější technologie je důležitým prvkem při zpracování technickoekonomické studie projektu. Výběr ovlivňují mnohé faktory, z nichž některé mají povahu omezujících podmínek. Mezi tyto podmínky patří (Fotr, Souček, 2005):

- kvalita základního materiálu,
- volné zdroje finančních prostředků pro získání pokrokových technologií.

V mnoha případech nemusí existující omezení jednoznačně vymezit volbu technologie, a tak je třeba posoudit a vyhodnotit jednotlivé v úvahu přicházející varianty technologií. Mezi faktory, které je třeba zvážit, Fotr a Souček (2005) řadí:

- rozsah výrobního sortimentu a jeho kvalita,
- výše nákladů, které je třeba na danou technologii vynaložit,
- výše výrobních nákladů,
- obtížnost technologie na pracovní síly,

- stupeň inovace dané technologie,
- vliv na životní prostředí.

Volba technologie úzce souvisí s volbou výrobního zařízení, a proto je nelze řešit nezávisle na sobě. Specifikace výrobního zařízení by měla vycházet ze zvolené výrobní technologie a velikosti výrobní kapacity a jejím výsledkem by měl být optimální soubor výrobních zařízení a strojů (Fotr, Souček, 2005).

Při volbě výrobního zařízení by měly být brány v úvahu následující aspekty (Fotr, Souček, 2005):

- výše investičních nákladů,
- omezení infrastruktury ve zvolené oblasti,
- nároky na kvalifikaci pracovníků,
- oprava a údržba strojů a zařízení.

2.3.4 Lidské zdroje, organizace řízení

Pro úspěšnou realizaci a fungování projektu je zapotřebí kvalitní pracovní síla s potřebnými dovednostmi a zkušenostmi. Technickoekonomická studie projektu by měla definovat kvantitativní požadavky, kvalitativní požadavky (dovednosti, zkušenosti, kvalifikace), posoudit dostupnost pracovních sil, navrhnout potřebný výcvik pracovníků a určit výši osobních nákladů (mzdy a platy, prémie, odměny apod.) a také náklady na potřebné výcvikové programy nezbytné pro ekonomické posouzení projektu (Fotr, Souček, 2005).

Dle Fotr a Souček (2005) je pro plánování pracovních sil třeba zvažovat určité faktory, mezi ně patří především:

- poptávka a nabídka pracovníků ve zvolené lokalitě,
- legislativní podmínky,
- počet pracovních dní v roce,
- cena za jednotku práce.

V případě rozsáhlejšího projektu je třeba vyřešit i organizační uspořádání jednotky, jež vznikne realizací projektu. Dojde k rozčlenění této jednotky do jednotlivých útvarů, vymezení řídicích úrovní, jejich pravomoci a odpovědnosti. S tím souvisí režijní náklady, které tvoří podstatnou složku nákladů a ovlivňují do značné míry výši dosahovaného zisku i rentabilitu projektu (Fotr, Souček, 2005).

2.3.5 Analýza možných rizik

Určitá míra rizika je nedílnou součástí každé lidské činnosti, podnikání nevyjímaje. Riziko je na jedné straně spojeno s nadějí na dosažení dobrých hospodářských výsledků, na druhé straně je spojeno s nebezpečím podnikatelského neúspěchu, který může narušit finanční stabilitu podniku. Úspěšnost podnikatelských projektů ovlivňují faktory rizika a nejistoty. Neschopnost spolehlivě odhadnout vývoj rizika a nejistoty může mít více důvodů, mezi které patří (Fotr, Souček, 2005):

- nedostatek informací a nedostatečné poznání procesů,
- použití nevhodných nebo neověřených zdrojů informací,
- uplatnění nevhodných metod odhadu budoucího vývoje,
- náhodný charakter procesů, jejichž výsledkem jsou hodnoty rizikových faktorů.

Řízení rizika zahrnuje systematický postup práce s rizikem a nejistotou směřující ke zvýšení kvality přípravy a hodnocení projektů, díky tomu se zvýší pravděpodobnost jejich úspěchu a minimalizovat nebezpečí neúspěchu. Náplň řízení rizika lze rozčlenit do těchto kroků (Fotr, Souček, 2005):

- analýza rizika: stanovení faktorů rizika projektu, určení významnosti faktorů rizika a stanovení rizika projektu,
- řízení rizika: hodnocení rizika projektu, přijetí opatření na jeho snížení a příprava plánu korekčních opatření.

2.3.6 Plán realizace projektu

Plán realizace projektu by měl především zahrnovat (Fotr, Souček, 2005):

- jednotlivé aktivity, jež je třeba zajistit,
- termíny, ve kterých je potřeba dokončit tyto aktivity,
- osoby odpovědné za realizaci jednotlivých aktivit,
- zdroje, vyžadované pro realizaci aktivit,
- vzájemné vztahy a závislosti dílčích aktivit,
- kritické aktivity, kterým je třeba věnovat pozornost.

Plán realizace projektu umožňuje upřesnit také investiční náklady projektu. Špatná kvalita plánu realizace projektu vede jednoznačně ke zvýšení nákladů, resp. ke ztrátám.

2.4 Finanční analýza a hodnocení projektů

Pro získání základních informací při rozhodování o přijetí či zamítnutí investičního projektu nebo pro výběr projektu z více možných variant se používá finanční analýza a hodnocení projektů. Hodnocení a výběr projektů vede ke dvěma zásadním rozhodnutím. Investiční rozhodnutí se týká vlastní věcné náplně projektu, představuje tedy rozhodnutí, do jakých aktiv bude firma investovat. Finanční rozhodnutí se pak týká velikosti a struktury finančních zdrojů, které bude realizace projektu vyžadovat. Společným rysem finančního a investičního rozhodování firmy je to, že základ tvoří peněžní tok projektu, a to po celou dobu jeho života (Fotr, Souček, 2011).

2.4.1 Diskontní sazba

Při hodnocení efektivnosti investičního projektu musí být zohledněn také faktor času. Je třeba odúročení budoucích efektů z investice, a to vyjádřením na úrovni roku, kdy je investice uvedena do provozu. Proces propočtu jednotlivých peněžních toků do současné hodnoty se nazývá diskontování. Pro výpočet ekonomických ukazatelů je nutné, kromě časového hlediska, také zohlednit vliv inflace. Diskontní sazba se tak dělí na nominální a reálnou (Fotr, Souček, 2011):

$$\text{Reálná diskontní sazba} = \left(\frac{1 + \text{Nominální diskontní sazba}}{1 + I_E} - 1 \right) \cdot 100. \quad (2.1)$$

kde I_E ... inflační koeficient (obecně roční míra inflace).

Hodnota diskontní sazby je dána způsobem financování projektu. Jedná-li se o veřejný projekt, financovaný převážně z dotačních zdrojů, je výše diskontní sazby stanovena na 5 %. Na druhou stranu výše diskontní sazby pro projekty soukromého sektoru financovaných vlastními zdroji, se vypočítá dle výnosnosti vlastního kapitálu (Vochozka a Mulač, 2012). Některé podniky mají tuto hodnotu stanovenou interně, na základě výsledků minulých projektů. Tato sazba lze vypočítat pomocí nákladů na vlastní kapitál, dle modelu oceňování kapitálových aktiv CAPM (Capital Asset Pricing Model), jenž rozděluje riziko na systematické, tedy tržní a riziko vážící se ke konkrétnímu podniku:

$$re = rf + \beta \cdot (rm - rf) \quad (2.2)$$

$$\beta_{dluh} = \beta \cdot \left[1 + (1 - \text{daňová sazba}) \cdot \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celkové pasíva}} \right] \quad (2.3)$$

kde re ... náklady na vlastní kapitál,

rf ... bezriziková úroková míra (např. sazby dlouhodobých státních dluhopisů),

β ... systematické (tržní) riziko,

β_{dluh} ... koeficient beta při respektování dluhu společnosti,

rm ... očekávaný výnos tržního portfolia.

V případě financování projektu z cizích zdrojů, je za diskontní sazbu brána výše úrokové míry cizího kapitálu (Vohozka a Mulač, 2012). Je-li financování kombinované, z části vlastními a z části cizími zdroji, používají se k určení diskontní sazby průměrné vážené náklady na kapitál, WACC (Weighted Average Cost of Capital). WACC vyjadřuje průměrnou cenu, kterou podnik musí platit za užití svého kapitálu (Vohozka a Mulač, 2012):

$$WACC = rd \cdot (1 - t) \cdot \frac{D}{C} + re \cdot \frac{E}{C} \quad (2.4)$$

kde rd ... úroková sazba za poskytnutý cizí kapitál,

t ... sazba daně z příjmů,

D ... tržní hodnota úročených cizích zdrojů,

re ... náklady na vlastní kapitál,

E ... tržní hodnota vlastního kapitálu,

C ... celkový kapitál podniku ($C = E + D$).

Struktura finančních zdrojů výrazně ovlivňuje finanční stabilitu a ekonomickou efektivnost projektu. V případě, že podnik financuje projekt vlastním kapitálem, pak cenou kapitálu může být požadovaný nebo alternativní výnos z vlastního kapitálu, kterého by podnik mohl dosáhnout umístěním volného kapitálu do nejlepší reálné alternativní investice. Při financování investice cizími zdroji (úvěrem) je cenou kapitálu placený úrok z úvěru. Většina firem tak volí kombinovaný způsob financování, tj. z vlastních i cizích zdrojů. Tento způsob se považuje za nejvhodnější, neboť obecně platí, že cizí zdroje jsou oproti vlastním relativně levnější. Na druhou stranu použití cizích zdrojů zhoršuje finanční stabilitu, protože zvyšuje zadluženost podniku (Vohozka a Mulač, 2012).

2.4.2 Výpočet současné hodnoty cash flow

Vzhledem k tomu, že očekávané peněžní toky z investice (cash flow) plynou po řadu let, mění se hodnota peněz. Proto je nutné výnosy přepočítat na stejnou časovou základnu, kterou je zpravidla rok pořízení investice. Budoucí hodnotu je pak třeba přepočítat na současnou hodnotu, což je suma, kterou podnik musí investovat, aby ji ve stanovené době získal zpět navýšenou o očekávané výnosy. Jako přepočítací koeficient je možné použít

průměrnou cenu kapitálových nákladů (tj. podnikovou diskontní míru). Současnou hodnotu cash flow lze vypočítat podle vzorce (Synek, 2006):

$$SHCF = \frac{CF_1}{(1+i)^1} + \frac{CF_2}{(1+i)^2} + \dots + \frac{CF_n}{(1+i)^n} = \sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+i)^t} \quad (2.5)$$

kde $SHCF$... současná hodnota cash flow v obdobích t ,

CF_t ... očekávaná hodnota cash flow v období t ($t = 1$ až n),

i ... nominální diskontní míra,

t ... jednotlivé roky investování,

n ... jednotlivé roky životnosti investice.

2.4.3 Kritéria pro hodnocení investičního projektu

Hodnocení ekonomickou efektivnost projektu lze více způsoby. Obecně rozlišujeme dvě metody dle toho, zda respektují nebo nerespektují faktor času, a to na metody statické a metody dynamické.

Statické metody nepřihlíží k faktoru času. Používají se především pro jejich jednoduchost a v případech, kdy čas nehraje podstatnou roli při rozhodování o investicích. Příkladem jsou krátkodobé projekty s menší očekávanou mírou návratnosti, obvykle jeden až dva roky. Význam času charakterizuje rovněž diskontní sazba, čím je nižší, tím je čas méně významný. Mezi statické metody řadíme (Synek, 2011):

- doba návratnosti,
- účetní rentabilita,
- průměrné náklady.

Dynamické metody respektují faktor času a jsou více objektivní, a proto se využívají u investic dlouhodobé povahy (projekty s delší dobou pořízení majetku a s delší požadovanou mírou návratnosti). K těmto metodám patří (Synek, 2011):

- vnitřní výnosové procento,
- index rentability,
- metoda diskontovaných nákladů.

Další metody pro hodnocení investičních projektů se třídí na základě pojetí efektu z investičního projektu na nákladová a finanční kritéria.

Metoda podle nákladového kritéria zohledňuje nejen úsporu nákladů investičních, ale i nákladů provozních. V úvahu jsou tedy brány oba dva druhy nákladů, aby bylo hodnocení objektivní. Dle Valach (2006) k metodám, které zohledňují jednorázové investiční náklady a roční provozní náklady, patří:

- metoda průměrných ročních nákladů,
- metoda diskontovaných nákladů.

Metoda průměrných ročních nákladů vychází z předpokladu, že porovnávané varianty projektu mají stejný rozsah produkce a stejné ceny. Pak můžeme porovnat průměrné roční náklady na danou variantu a vyhodnotit, která je výhodnější (Valach, 2006).

Metoda diskontovaných nákladů porovnává investiční náklady spolu s diskontovanými provozními náklady jednotlivých variant, a to za celou dobu životnosti projektů. Nejvhodnější varianta je ta, která má nižší celkové diskontované náklady (Valach, 2006).

Ani jedno z výše uvedených kritérií se v praxi nevyužívá, a to pro svou omezenou vypověditelnost. V této práci jsou uvedeny pouze pro doplnění teoretické základny.

Finanční kritéria je možné dále členit na kritéria zisková a kritéria opírající se o peněžní příjem z projektu. Ziskové kritérium chápe efekt jako zisk snížený o daň ze zisku. Toto kritérium je sice komplexnější než nákladové kritérium, ale z účetního hlediska zisk nepředstavuje celkový peněžní tok, protože neobsahuje odpisy. Odpis představuje náklad snižující zisk, ale nepředstavuje peněžní výdaj. Odpisy jsou peněžní příjmy, které jsou použitelné k financování různých jiných výdajů. Proto jsou pro hodnocení efektivnosti z investic nejpřesnější a nejčastěji využívané metody opírající se o peněžní příjmy z projektu, tedy zisk po zdanění navýšený o odpisy a další možné příjmy (Valach, 2006).

Nejčastěji používané metody pro vyhodnocování efektivnosti investičních projektů dle Valach (2006) jsou:

- čistá současná hodnota,
- index rentability,
- vnitřní výnosové procento,
- doba návratnosti apod.

Čistá současná hodnota

Čistá současná hodnota (Net Present Value – NPV) dle Fotr a Souček (2011) představuje rozdíl mezi současnou hodnotou všech budoucích příjmů investičního projektu a současnou hodnotou všech výdajů projektu. Vzhledem k tomu, že hodnota peněz se časem mění, nelze jednotlivé finanční toky pouze sečíst. Je třeba přihlídnout k časové hodnotě peněz a v úvahu brát i vliv inflace:

$$PV = \sum_{i=1}^n \frac{R_i}{(1+r)^i} \quad (2.6)$$

$$NPV = PV - IC \quad (2.7)$$

kde PV ... současná hodnota,

IC ... vynaložené náklady na investici,

R_i ... výnosy investice v jednotlivých letech,

r ... diskontní sazba,

i ... počet let od 1 po n .

NVP je jedním z nejdůležitějších výběrových kritérií pro rozhodnutí o daném projektu. Čím je čistá současná hodnota vyšší, tím je větší ekonomický přínos navrhované investice ve srovnání s původním stavem. Čistá současná hodnota zohledňuje faktor času a za efekt projektu považuje celý peněžní příjem, nejen účetní zisk. Největší výhodou je to, že ukazuje skutečný přínos projektu ve finančním vyjádření – tedy přínos k tržní hodnotě projektu (Fotr, Souček, 2011).

Jako výsledek projektu očekáváme kladnou čistou současnou hodnotu a projekt se zápornou čistou současnou hodnotou je proto nežádoucí, neboť očekávaná výnosnost projektu je nižší než požadovaná. Při hodnocení investičního projektu přijímáme projekt s kladnou NPV a zamítáme projekt se zápornou hodnotou NPV. V případě nulové čisté současné hodnoty projekt považujeme za neutrální, protože nezvyšuje ani nesnižuje celkovou hodnotu společnosti (Fotr, Souček, 2011).

Index rentability

Index rentability (IR), označovaný také index ziskovosti, má na rozdíl od současné hodnoty relativní povahu. Vyjadřuje velikost současné hodnoty budoucích příjmů projektu připadající na jednotku nákladů na investici přepočtených na současnou hodnotu. Udává, kolik korun čistého diskontovaného přínosu spadá na jednu investovanou korunu. Vypočítá se

jako podíl současné hodnoty budoucích příjmů projektu a současné hodnoty investičních nákladů (Fotr, Souček, 2011).

$$Index\ rentability = \frac{\text{Čistá současná hodnota}}{\text{Investované náklady}} \quad (2.8)$$

Je v úzkém vztahu s čistou současnou hodnotou a bereme ho jako jeho doplněk. Pokud je čistá současná hodnota kladná, index rentability je větší než jedna a naopak, při záporné čisté současné hodnotě je index rentability menší než jedna. Z toho vyplývá, že při indexu ziskovosti vyššímu než jedna, je projekt považován za výhodný a měl by být přijat k realizaci. Pokud je IR nižší než jedna, měl by být projekt odmítnut. Při volbě mezi více projekty, je výhodnější ten, který má nejvyšší index rentability (Fotr, Souček, 2011).

Vnitřní výnosové procento

Vnitřní výnosové procento neboli IRR (Internal Rate of Return) je podle Fotr a Souček (2011) rovno takové diskontní sazbě, při které je čistá současná hodnota projektu rovna nule. Udává výnosnost (rentabilitu), kterou během své životnosti projekt poskytuje.

$$NPV = \sum_{i=0}^n \frac{R_i}{(1+r)^i} = 0 \quad (2.9)$$

kde NPV ... čistá současná hodnota,

R_i ... výnosy v jednotlivých letech,

r ... diskontní sazba,

i ... počet let.

Stanovení IRR není až tak jednoduché. Obvykle se pro výpočet používá výpočetní technika, např. MS Excel umožňuje výpočet přes své finanční funkce. Stanovení vnitřního výnosového procenta je řešením rovnice i – tého stupně, kde i je doba životnosti projektu. Ručně lze stanovit velikost IRR opakovanými propočty s volbou jednotlivých úrokových sazeb až do nalezení takové sazby, při které je NPV rovna nule (Fotr, Souček, 2011).

Vnitřní výnosové procento je v praxi hojně využíváno, ale ne ve všech případech se hodí jeho použití. Jde zejména o situaci, kdy existují nekonvenční peněžní toky, nebo při výběru z vzájemně se vylučujících projektů. Nicméně relativní, tedy procentní vyjádření je při hodnocení projektů zřetelnější (Fotr, Souček, 2011).

Doba návratnosti investice

Dobu návratnosti, nazývanou též dobou úhrady, definuje Fotr a Souček (2011) jako dobu potřebná pro úhradu celkových investičních nákladů projektu jeho budoucími příjmy. Za dobu úhrady se investorovi vrátí zpět prostředky vložené do projektu. Platí, že čím kratší je doba návratnosti, tím je projekt hodnocen příznivěji. Srovnáváme s kritériální dobou návratnosti, která je předem stanovena. Projekt je přijatelný, když vypočtená doba návratnosti je kratší než doba stanovená.

Tato metoda hodnocení investic je velice jednoduchá a srozumitelná, ale ne příliš vhodná pro odvození efektivnosti projektu, a to především z důvodu, že nebere v úvahu faktor času, zdůrazňuje rychlou finanční návratnost projektu a ignoruje příjmy projektu po době úhrady. Její výsledky mohou být spíše subjektivní a slouží spíše jako doplňkové kritérium, a to zvláště pro projekty s krátkou životností a pro značně rizikové projekty (Fotr, Souček, 2011).

Při konstantních výnosech za celou dobu projektu, lze dobu návratnosti vyjádřit podílem investičních nákladů a výnosů.

$$\text{Počet let doby návratnosti} = \frac{\text{Investiční náklady}}{\text{Dosažené výnosy projektu}} \quad (2.10)$$

Časová hodnota peněz působí i na dobu návratnosti. Diskontováním lze upravit jednotlivé peněžní toky a porovnat je opět s počátečními investičními náklady. Čím je doba úhrady kratší, tím je projekt výhodnější, protože se vynaložené investice rychleji vrátí. Tímto způsobem lze vytvořit modifikaci ukazatele doby úhrady, a tak vznikne nový ukazatel, který je označován jako diskontovaná (dynamická) doba úhrady. Diskontovaná doba úhrady je v úzké vazbě s čistou současnou hodnotou. Poskytuje informaci o tom, jak dlouho je třeba projekt minimálně provozovat, aby byla jeho NPV kladná (Fotr, Souček, 2011).

2.5 Metodický postup řešení

Analýza investičního záměru se bude odvíjet, jak je patrné z teoretické části diplomové práce, z technickoekonomické studie investičního projektu podniku, a to s využitím metod zaměřujících se na rozpracování technických, ekonomických, finančních aj. aspektů projektu. Metodický postup je znázorněn na diagramu 2.1.

Před samotnou technickoekonomickou studií projektu bude představen podnik z hlediska jeho vývoje, předmětu podnikání a jeho organizační struktury. Následně bude provedena finanční analýza podniku, a to pomocí poměrových ukazatelů. V následující části

analytické části budou zhodnoceny výrobní ukazatele, kterých podnik dosáhl za posledních 7 let a detailně popsána technologie, za pomoci které bylo výrobních ukazatelů dosaženo. Rovněž bude zhodnoceno dosavadní plnění strategického záměru společnosti v oblasti modernizace výroby a nastíněn budoucí záměr podniku v podobě rekonstrukce výkrmny jatečných prasat.

V analytické části technickoekonomické studie projektu bude proveden rozbor makrookolí podniku se zaměřením na popis současného stavu odvětví, v němž se podnik pohybuje, a budou definovány faktory, které podnik z vnějšku ovlivňují. Pomocí Porterova modelu pěti sil bude analyzována situace podniku dle uvedeného modelu a charakterizováno oborové okolí podniku. Nakonec bude nastíněn budoucí vývoj poptávky po vepřovém mase od tuzemských výrobců, odvozen na základě analýzy makrookolí podniku.

Návrhová část technickoekonomické studie investičního projektu bude věnována popisu výrobní jednotky, a to z hlediska její plánované velikosti, prostorového umístění, materiálových vstupů a energie potřebné k jejímu provozu. Bude popsána technologie zajišťující výkrm prasat, a to jak dosavadní, tak plánovaná, která bude zajišťovat výrobu po provedené rekonstrukci. Dále budou popsány potřebné lidské zdroje pro zajištění obsluhy výrobní jednotky. Nakonec bude za pomoci vhodných metod zhodnocena ekonomická efektivnost investičního projektu.

Na základě provedené technickoekonomické studie projektu bude zhodnocena perspektivnost investičního projektu.

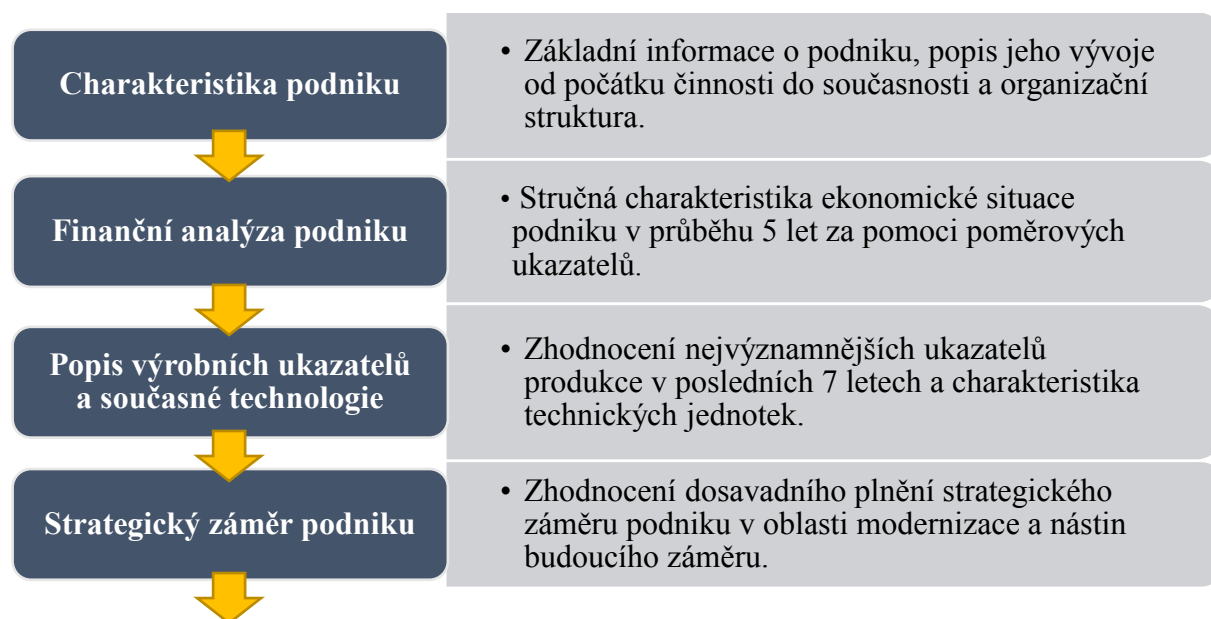

Diagram 2.1 **Metodický postup řešení**

Zdroj: Vlastní zpracování.

3 Charakteristika podniku

Tato část diplomové práce představuje podnik MILOTICKÝ HOSPODÁŘ spol. s r.o. z hlediska jeho vývoje, předmětu podnikání, organizační struktury, charakteristiky ekonomických a výrobních ukazatelů, popisu výrobní technologie a strategického záměru společnosti.

3.1 Základní informace o podniku

Datum zápisu:	9. prosince 1993
Obchodní firma:	MILOTICKÝ HOSPODÁŘ, spol. s r.o.
Sídlo:	Poruba 71, 753 66 Hustopeče nad Bečvou
Právní forma:	Společnost s ručením omezeným
Jednání:	Společnost má jednoho jednatele, který společnost zastupuje samostatně.
Společníci:	Společnost má dva společníky, každý má 50 % obchodní podíl.
Základní kapitál:	400 000,- Kč
Předmět podnikání:	Výroba a prodej, nákup a skladování zemědělských výrobků Řeznictví a uzenářství Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona

3.2 Historie společnosti

Sídlem společnosti je vesnice Poruba, část městyse Hustopeče nad Bečvou, která leží na Severní Moravě v okrese Přerov, nedaleko od měst Valašské Meziříčí a Nový Jičín.

Společnost MILOTICKÝ HOSPODÁŘ, spol. s r.o. hospodaří od 1. 1. 1994. Je specializovaná na chov prasat a trvale dosahuje kladných hospodářských výsledků. Původně byl podnik rozdělen do dvou úseků, z nichž jeden se nacházel v obci Milotice nad Bečvou a druhý v již zmíněné obci Poruba.

Na farmě NŠCH v Miloticích nad Bečvou se podnik zabýval šlechtěním prasat a produkci plemenného materiálu. Předmětem chovu bylo plemeno České bílé ušlechtilé a Bílé otcovské. Chov byl řazen do kategorie NŠCH mateřských plemen. Již toto zařazení je umisťovalo na samý vrchol šlechtitelské práce v České republice. Parametry chovu však byly tak vynikající, že i v tak úzké skupině nukleových chovů se řadili mezi absolutní špičku (za rok 2005 se podnik umístil na 2. místě v TOP žebříčku nukleových chovů). Podniku se v mateřské populaci zvířat dařilo vytvářet super plodné linie (s vysokým počtem živě narozených a dochovaných selat a vynikající mléčností prasníc) se zachováním odpovídajících hodnot v oblasti produkční (přírůstek, libová svalovina, podíl HMC na jatečném těle).

Farma užitkového chovu v Porubě sloužila k produkci jatečných vepřů. Co do kvality, podnik vždy produkoval jatečné vepře velmi solidní úrovně. Z počátku činnosti provozoval podnik vlastní jatka, sám si tak mohl porážet 4 500 kusů přímo na farmě v Porubě. Kvůli zvyšování požadavků na hygienu a dalším požadavkům na provoz jatek byla tato činnost v březnu 2000 ukončena. Produkce je směřována ke specializovaným podnikům a podnik se tak může zaměřit na to, co doopravdy umí – chov prasat.

V roce 2010 došlo k organizačním změnám a byla ukončena činnost na farmě NŠCH v Miloticích nad Bečvou, veškerá výroba tak byla přemístěna na farmu v Porubě.

Již od počátku svého působení se společnost snaží o zlepšování své činnosti. Zaměřuje se na modernizaci provozů a zavádění bezstelivových technologií. Tyto kroky jsou diktovány nutností zvyšovat produktivitu práce, snižovat osobní náklady na jednotku produkce a především vytvářet optimální podmínky manifestace špičkového genofondu.

3.3 Předmět podnikání

Hlavním předmětem činnosti podniku MILOTICKÝ HOSPODÁŘ, spol. s r.o. je produkce jatečných prasat na farmě v Porubě. Sídlo společnosti se nachází na adrese Poruba 71, 753 66 Hustopeče nad Bečvou.

Předmětem podnikání dle výpisu z obchodního rejstříku je:

- výroba a prodej, nákup a skladování zemědělských výrobků,
- řeznictví a uzenářství,
- výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona.

3.4 Organizační struktura

Podnik má dva společníky. Základní kapitál společnosti činí 400.000,- Kč, každý ze společníků se na tomto základním kapitálu účastní svými peněžitými vklady ve výši 200.000,- Kč. Vklady společníků jsou v plné výši splaceny. Společníci vykonávají svá práva týkající se řízení společnosti a kontroly její činnosti na valné hromadě, zejména mají právo požadovat od jednatele informace o záležitostech společnosti a nahlížet do dokladů společnosti a kontrolovat tam obsažené údaje.

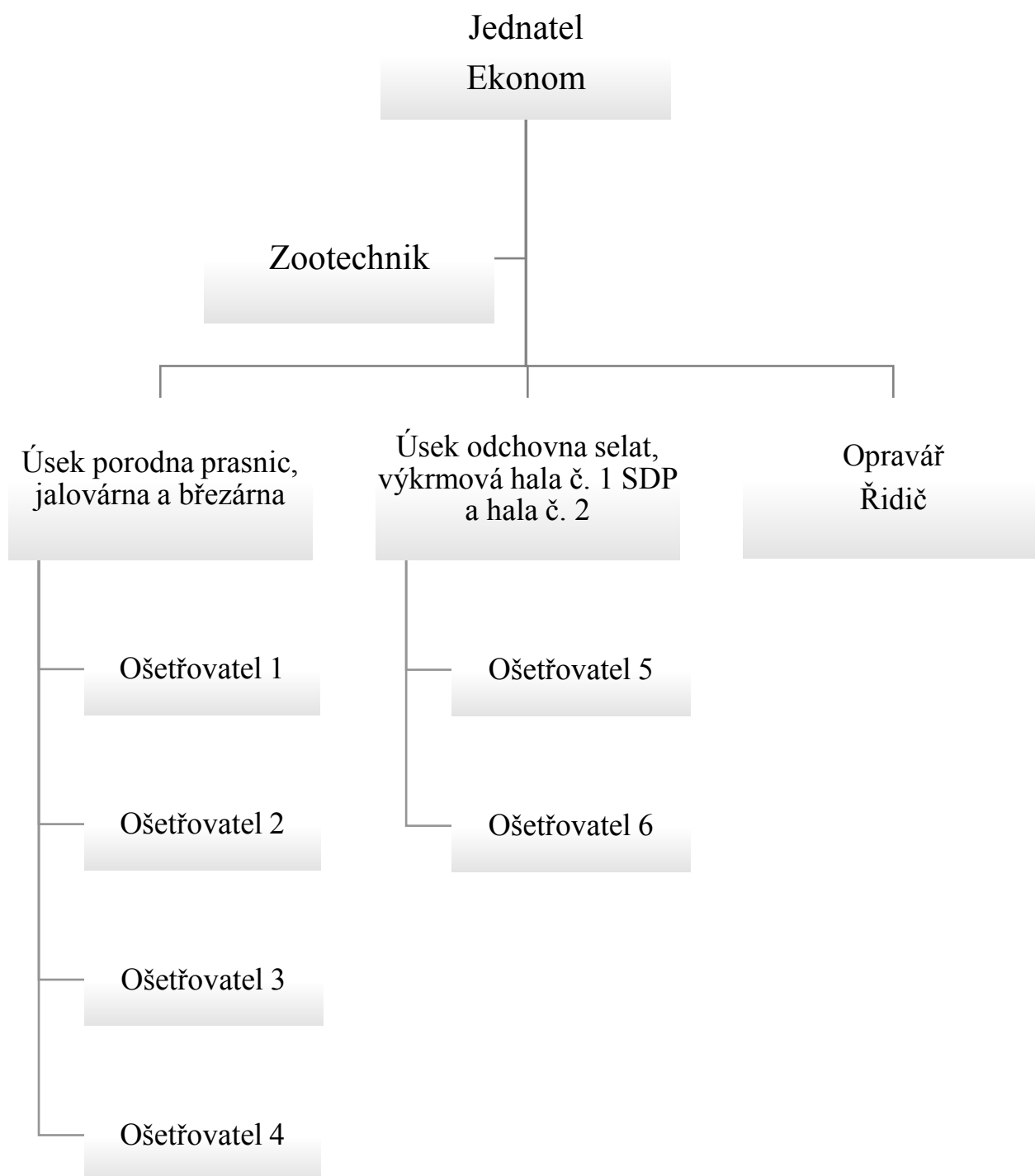
Orgány společnosti jsou valná hromada a jednatel. Valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti. Ovládání společnosti je vykonáváno prostřednictvím valné hromady. Do působnosti valné hromady dále náleží:

- rozhodování o změně obsahu společenské smlouvy,
- rozhodování o změnách výše základního kapitálu,
- volba a odvolání jednatelů,
- volba a jmenování likvidátora a další.

Podnik má jednoho jednatele, který zastupuje společnost samostatně. Do působnosti jednatele náleží zejména:

- obchodní vedení společnosti,
- zabezpečení řádného vedení předepsané evidence a účetnictví společnosti,
- vedení seznamu společníků.

Průměrný evidenční počet zaměstnanců mezi lety 2011–2015 je 10, z toho jeden řídící pracovník. Organizační struktura je zobrazena v grafu č. 3.1.

Graf 3.1 **Organizační struktura společnosti**

Zdroj: Vlastní zpracování.

3.5 Charakteristika ekonomické situace podniku

V této podkapitole bude zhodnocena aktuální ekonomické situace podniku za použití poměrové finanční analýzy. Výsledky jednotlivých ukazatelů jsou zachyceny v tabulce 3.1.

Tabulka 3.1 **Finanční ukazatele k 31. 12. rok 2011, 2012, 2013, 2014, 2015**

Ukazatel	Rok				
	2011	2012	2013	2014	2015
Rentabilita					
Rentabilita aktiv	1,70 %	6,82 %	8,74 %	10,65 %	6,97 %
Rentabilita vlastního kapitálu	2,86 %	11,54 %	12,31 %	13,33 %	8,42 %
Zadluženost					
Celková zadluženost	40,45 %	40,80 %	28,93 %	20,03 %	17,13 %
Finanční páka	168 %	169 %	141 %	125 %	121 %
Zadluženost vlastního kapitálu	67,98 %	69,06 %	40,76 %	25,08 %	20,69 %
Likvidita					
Běžná likvidita	2,02	2,35	3,02	2,76	3,50
Pohotoví likvidita	0,46	1,12	1,46	1,74	2,25
Hotovostní likvidita	0,24	0,58	0,67	1,27	1,78

Zdroj: Rozvaha a výkaz zisků a ztrát společnosti viz příloha č. 1.

Hodnocení rentability

Ukazatelé rentability poměřují čistý zisk s výší zdrojů, jež byly vynaloženy na vytvoření tohoto zisku (Růčková, 2015). Vyšší hodnota rentability kapitálu než rentability investovaného kapitálu dává podniku možnost využití cizích zdrojů. Vývoj ukazatelů naznačuje, že má rentabilita aktiv i vlastního kapitálu tendenci růst. Kromě roku 2015, kdy došlo k mírnému poklesu. Uvedený pokles rentability aktiv a vlastního kapitálu lze připsat zhoršení situace na trhu s vepřovým masem, který byl způsobem ruským embargem na dovoz potravin.

Hodnocení zadluženosti

Celková zadluženost podniku od roku 2011 klesá, ve sledovaném období dosáhla celková zadluženost v roce 2015 nejnižší hodnoty. Ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu by se měl pohybovat do 100 %, tento limit podnik splňuje bez problémů ve všech obdobích. Ukazatel finanční páky je tím větší, čím vyšší je podíl cizích zdrojů na celkovém financování. V letech 2011 a 2012 byla hodnota ukazatele nejvyšší, v tomto období byla společnost zatížena velkými investicemi.

Hodnocení likvidity

Ukazatelé běžné, pohotové a hotovostní likvidity se dobře vyvíjejí a ukazují, že pro podnik není problém pokrýt krátkodobé závazky svými oběžnými aktivy. Po celé sledované období podnik udržuje ukazatele likvidity na přijatelných hodnotách. Od roku 2014

podnik vykazuje hodnoty vyšší, než je doporučená výše, což svědčí o neproduktivním vázání prostředků v hotovosti.

Dle výše uvedeného, lze tvrdit, že je společnost MILOTICKÝ HOSPODÁŘ, spol. s r.o. relativně úspěšná. Pravidelně dosahuje středních obrátů a většina finančních ukazatelů se vyvíjí příznivě s tím tvrzením, že poměrová finanční analýza a tím také situace v podniku byla posuzována pouze z obecných údajů o podniku. Mezi lety 2014 a 2015 byl zaznamenán meziroční pokles obrátu.

3.6 Charakteristika výrobních ukazatelů podniku

Tato podkapitola je věnována stručnému popisu výrobních ukazatelů podniku. V tabulce 3.2 je zaznamenán vývoj jednotlivých výrobních ukazatelů v období let 2000–2016.

Tab. 3.2 Výrobní ukazatele podniku v období od roku 2010 až 2016

Ukazatel	Rok						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Roční produkce jatečných prasat (kg/rok)	717744	748412	761056	764817	788380	778204	791417
Odchov selat na 1 prasnici za rok (ks/rok)	24,46	25,11	26,42	25,17	26,89	24,80	25,97
Přírůstek v odchovně selat (kg/den)	0,456	0,466	0,454	0,469	0,457	0,440	0,457
Přírůstek ve výkrmnách (kg/den)	0,723	0,814	0,802	0,808	0,818	0,876	0,887
Konverze – spotřeba krmiva/výkon (kg)	3,17	3,12	3,15	3,07	2,97	2,93	2,84
Podíl libového masa (%)	57,58	57,47	57,90	59,12	59,60	59,37	59,51

Zdroj: Vlastní zpracování.

Produkce jatečných prasat má od roku 2010 rostoucí trend. Výjimkou je pouze rok 2015, kdy došlo k poklesu produkce. Naproti tomu rok 2016 byl velice úspěšný s roční produkcí 791.417 kg.

Dalším významným ukazatelem v chovu prasat je počet odchovaných selat na jednu prasnici. Z tabulky lze vidět, že tento ukazatel v průběhu let kolísá. V roce 2016 se na jednu prasnici odchovalo 25,97 selat. Je to nižší počet v porovnání s celorepublikovým průměrem, který činil 26,9 kusů selat na prasnici.

Také ukazatele přírůstku v odchovně selat a ve výkrmnách mají příznivý vývoj. V odchovně selat došlo v roce 2015 k mírnému poklesu, nicméně rok 2016 již znamenal zlepšení. Přírůstky ve výkrmnách si udržují rostoucí tendenci.

Ukazatel konverze vyjadřuje, kolik kilogramů krmiva zvíře spotřebuje na 1 kg přírůstku živé váhy. Je významným ekonomickým faktorem, který ovlivňuje efektivitu chovu, a to díky nejvýraznějšímu podílu výdajů za krmivo v nákladových položkách. I malé zlepšení konverze přináší znatelnou úsporu na jedno jatečné prase. V tabulce je zaznamenán každoroční pokles spotřeby krmiva na kilogram přírůstku, což ukazuje příznivý vývoj konverze.

Posledním důležitým ukazatelem je podíl libového masa. Od roku 2013 se podíl libového masa udržuje nad 59 %. Díky tomu se vepřové maso zařazuje dle systému SEUROP do třídy E. SEUROP je systém využívající se k hodnocení jakosti poražených hospodářských zvířat, zařazuje jatečně upravené tělo s přejímací hmotností od 60 do 120 kg dle podílu svaloviny do jednotlivých obchodních tříd, rozdělení jednotlivých tříd je uvedeno v tabulce 3.3.

Tab. 3.3 Podíl svaloviny (%) v JUT s přejímací hmotností od 60 do 120 kg

Obchodní třída	Požadavky
S	60 % a více
E	55 až 59,9 %
U	50 až 54,9 %
R	45 až 49,9 %
O	40 až 44,9 %
P	Méně než 40 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Pulkrábek (2001).

3.7 Popis zařízení

Výkrmny jatečných vepřů na farmě Poruba zajišťují výkrm přibližně 7 000 ks prasat od hmotnosti 25 kg do porážkové hmotnosti 115 kg. Výkrmny mají kapacitu 2 478 ks ve 2 halách. Kromě výkrmových hal se na farmě nacházejí porodna prasnic s navazující jalovárnou a březárnou a odchovna selat.

Technické a technologické jednotky

Hala č. 1 SDP – délka 69,60 m, šířka 16,85 m, výška 3 m. Hala je tvořená ocelovou konstrukcí, je opláštěná a zastřešená hliníkovým plechem. Obvodové panely mají dřevěné rámy, které jsou vyplněné izolační hmotou a oboustranně oplechovány hliníkovým plechem. Hala je rozdělena na dvě části a je bezokenní. Uspořádání kotců je čtyřřadé, v jednotlivých kotcích je umístěno 10 nebo 12 ks zvířat. Kapacita stáje je 1 070 ks.

Hala č. 2 – délka 97,4 m, šířka 13,6 m, výška 3 m. Kapacita stáje je 1 408 ks. Budova je rozdělena na 4 sekce, v každé sekci jsou dvě naháněcí a obslužné chodbičky. Vnitřní příčky jsou zhotoveny z plastových stěn a střešní krytina je provedena z PUR panelů. Obvodové stěny jsou vyzděny a z vnější strany zatepleny polystyrénovými deskami.

Pro obě výkrmové haly je zřízeno krmné centrum, které tekuté krmení, namíchané v krmné nádrži, rozvádí pomocí řídicí jednotky (počítačový systém) a potrubního systému do jednotlivých kotců s prasaty. Potřebná dávka krmné směsi je automaticky propočítávána podle hmotnosti vykrmených prasat a jejich nároků na živiny.

Porodna prasnic 300 – projektovaná kapacita pro 300 ks. Objekt slouží jako porodna prasnic s navazující jalovárnou a březárnou. Porodna je členěna na 5 samostatných sekcí, každá sekce má 16 celoroštových porodních kotců. Jednotlivé sekce jsou propojeny centrální chodbou. Ventilace je podtlaková, při vysokých teplotách je vzduch ochlazován rozprašovačem vody. Na porodnu navazuje jalovárna a březárna prasnic. Jedná se o bezstelivové provozy se suchým krméním.

Jalovárna a březárna – kravín – BIOFIX – projektovaná kapacita pro 134 ks chovných běhounů a prasnic a 350 ks selat. Objekt je rozdělen na 4 sekce. Provoz je řešen jako stelivový s hnojnou chodbou uprostřed. Krmení je suché.

Odchovna selat – projektovaná kapacita pro 2 345 ks. Ustájení je celoroštové, u malých selat jsou při naskladnění na 1/3 použity gumové matrace. K odklizení kejdy slouží zátkový systém. Krmení je suché.

Mobilní naftové ohříváče – jsou používány v halách pro výkrm prasat pouze při extrémně nízkých teplotách před naskladněním. Také se používají elektrické přenosné ohříváče.

Náhradní zdroj elektrické energie – dieselagregát umístěný v odchovně selat s naftovým palivem.

Provozní budova – tvoří ji sociální zařízení, kancelář, sklad a dílna.

Kafilemí box.

Budova porážky – od roku 2000 mimo provoz.

Kejdové a močůvkové hospodářství – s celkovou kapacitou 4 206 m³.

Již od začátku své činnosti se vedení podniku snaží o neustálou obnovu a modernizaci používaných technologií. Modernizace provozů a zavádění bezstelivových technologií se tak stalo nezbytnou součástí strategického záměru společnosti. Vedení podniku si vytkllo za cíl dosáhnout v chovu prasat výsledků srovnatelných s chovatelsky nejvyspělejšími státy v chovu prasat v Evropě. Snahou je rovněž zvyšovat produktivitu práce, snižovat osobní náklady na jednotku produkce a vytvářet optimální podmínky manifestace špičkového genofondu. Za dobu své existence došlo k celé řadě menších či větších projektů, z nichž k nejvýznamnějším patří:

- Před kompletní rekonstrukcí haly č. 2 v roce 2016 proběhla v roce 2013 výměna hrazení v obou výkrmových halách, čímž byla snížena náročnost manipulace se zvířaty. Rovněž proběhla výměna hydroizolační fólie na polním hnojišti Vysoká, které slouží jako mezisklad na kejdu pro období, kdy nelze aplikovat přímo na poli.

V roce 2004 byla s využitím špičkové francouzské technologie od firmy I – TEK rekonstruována porodna prasnic. Došlo k vnitřním stavebním úpravám, v rámci kterých byla porodna rozdělena na 5 sekcí po 16 prasnicích, byly vyměněny stávající kotce a krmné linky. Nezbytná byla rovněž výměna dosavadní nevyhovující ventilace, neboť díky nedostatečnému technologickému vybavení docházelo v letních měsících k výraznému zhoršení výsledků reprodukce.

34

jímek. Na tyto vany byly položeny betonové rošty, jež tvoří podlahu stáje. Stávající objekt byl rozdělen na 4 sekce s navýšením kapacity pro celkem 1 408 ks prasat. Vnitřní příčky byly vytvořeny z plastových stěn, které se snadno udržují v čistotě. Obvodové stěny byly vyzděny a z vnější strany zatepleny polystyrénovými deskami. Inovaci představuje nový systém podtlakového větrání s přívodem vzduchu štěrbínou do prostoru mezi střechou a stropem. Stropními klapkami ovládanými servomotory je vzduch přisáván do stáje, odtah zajišťují ventilátory umístěné v odvětrávacích komínkách vyústěných nad stáje. Krmení zajišťuje technologie mokrého sondového krmení ve sdružených korytech, tzn. jedno koryto pro dva kotce.

Provedené investice do rekonstrukce budov přinesly kromě zlepšení výrobních ukazatelů a zvýšení produktivity práce také zvýšený komfort a pracovní podmínky pro obsluhu stájí. Provoz podniku se přizpůsobil náročným požadavkům na welfare zvířat, to znamená, že jsou zachovány základní podmínky života a zdraví zvířat a jejich ochrana před negativními činiteli, které mohou ohrožovat jejich zdraví, způsobovat jim bolest, utrpení a psychickou újmu. Kromě toho je podnik schopen splňovat podmínky IPPC, jejímž cílem je za pomoci vhodných výrobních postupů a technologií předcházet vzniku znečištění a tím dosahovat vysoké úrovně ochrany životního prostředí.

Poslední plánovanou investicí je rekonstrukce výkrmové haly č. 1, kterou bude uzavřena modernizace budov na farmě v Porubě. Ve zmodernizovaných objektech bude podnik schopen daleko lépe překonávat cyklické krize v odvětví výroby vepřového masa.

4 Analýza investičního záměru

4.1 Technickoeconomická studie projektu

Tato část diplomové práce představuje technickoeconomickou studii investičního záměru, která vedení podniku poskytne veškeré podklady pro rozhodnutí o realizaci projektu.

4.1.1 Cíl projektu

Společnost MILOTICKÝ HOSPODÁŘ, spol. s r.o. za dobu svého působení na farmě v Porubě provedla řadu opatření, které pomohly modernizovat chov prasat pro dosažení výsledků běžných v chovatelsky vyspělých zemích Evropské unie.

Cílem projektu investičního záměru podniku je rekonstrukce a modernizace výkrmové haly č. 1, jejíž současný stav je pro podnik nevyhovující. Hlavním důvodem pro realizaci projektu je zlepšit welfare zvířat, snížit náročnost obsluhy zvířat ze strany ošetřovatelů a zvýšit produktivitu práce ve spojení s redukcí osobních nákladů na jednotku produkce stejně, jako tomu bylo u již zrekonstruované výkrmové haly č. 2.

Rekonstrukcí výkrmové haly dojde k rozšíření kapacity, jejímž hlavním účelem je zvýšení komfortu ustájených zvířat a snížení tlaku selat ze stávajících odchoven na kapacity výkrmů, tak bude umožněna kvalitnější příprava výkrmových kapacit před příjmem selat z odchoven.

Primárním zájmem společnosti v rámci zamýšleného projektu tak není zvýšení objemu produkce, ale zlepšení genofondu chovaných zvířat se zájmem na jejich kvalitní ustájení.

Technickoeconomická studie, prezentovaná v další části, má toto členění:

- analýza makrookolí podniku,
- analýza oborového okolí podniku,
- strategie podnikatelského projektu,
- výrobní jednotka,
- technologie,
- lidské zdroje a organizace práce.

4.1.2 Analýza makrookolí podniku

Analýza makrookolí podniku je rozdělena do dvou částí. První část popisuje vývoj a současnou situaci v zemědělství a chovu prasat. V druhé části jsou popsány faktory, které ovlivňují trh s vepřovým masem. Tento trh se vyznačuje určitými specifiky. Vzhledem k tomu

bude analýza makrookolí strukturována spíše logicky, namísto použití klasických metod k tomu určených (např. PESTLE analýza).

Situace v zemědělství a chovu prasat

Chov prasat je nedělitelnou součástí chovu hospodářských zvířat. Obliba vepřového masa je v návaznosti na tradiční českou kuchyni na našem území nejkonzumovanějším masem. Toto odvětví živočišné produkce je přímo návazné na pěstování obilovin a je na něm závislé. Prasata se oproti dalším hospodářským zvířatům vyznačují vysokou plodností (až 15 selat ve vrhu; 2,4 za rok), krátkou dobou výkrmu a rychlou intenzitou růstu.

Největším chovatelem prasat na světě je s více než 50 % podílem Čína. Evropská unie se podílí na celosvětových stavech asi 20 %, z toho největším chovatelem je Německo, Španělsko, Polsko, Dánsko či Francie. Česká republika se na světové produkci vepřového masa podílí přibližně 0,2 % (Velechovská, 2017).

Výsledky v chovu prasat mají v České republice v posledních letech klesající tendenci. K prvnímu výraznému poklesu chovaných prasat došlo se vstupem České republiky do Evropské unie, a to v důsledku liberalizace zahraničního obchodu v souladu s legislativou EU. Důvodem bylo zrušení uplatňovaných dovozních cel mezi členskými státy Evropské unie, což se projevilo navýšením dovozů a zvýšením záporného salda zahraničního obchodu (Staněk, 2009).

Produkce vepřového masa klesala i v dalších letech a mnoho podniků bylo nuceno rušit chovy kvůli dlouhodobým nízkým výkupním cenám za kilogram živé váhy jatečných prasat a stále rostoucím nákladům. K dramatické redukci chovů přispěla především koruna a její vztah k euru. Při vstupu ČR do EU se euro pohybovalo na úrovni 32-33 Kč, naopak v době nejsilnější koruny to bylo okolo 24 Kč. Kilogram živé hmotnosti vepřového masa se prodává za ceny okolo 1 – 1,2 eura. To znamená to, že v roce 2004 byla konkurenceschopná cena 33 – 35 Kč, zatímco v roce 2011 bylo možné totéž kilo vepřového masa koupit jen za 24 – 25 Kč. To byl ovšem tak velký propad, že ho drtivá většina podniků nebyla schopna vyrovnat a dostala se do hlubokých ztrát (Večeřová, 2015).

V současné době počet chovaných prasat stále klesá, viz tabulka 4.1. Přestože v posledních měsících došlo v rámci Evropské unie, v důsledku výpadku produkce v Číně, k mírnému zlepšení, nemají tuzemští chovatelé důvod k přílišnému optimismu. Cena za kilogram živé váhy v České republice je stále nižší v porovnání s cenou v Německu (přibližně o 2 Kč) a vyšší cenu dostávají i chovatelé z východních zemí, jejichž výrobní

náklady jsou porovnatelné jako v tuzemsku. Více než dva roky se tak průměrná cena v ČR drží pod úrovní výrobních nákladů a každé prase dodané na jatka znamená pro chovatele ztrátu (SCHP, 2016).

Tab. 4.1 Vývoj početních stavů prasat v České republice v letech 2010–2016 (stav vždy k 31.12.)

Výsledky chovu prasat	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Prasata celkem	1 845 954	1 487 245	1 533 810	1 547 685	1 606 858	1 555 397	1 479 283
Selata do 19 kg ž. hm.	494 386	412 133	404 376	451 889	440 094	415 904	414 940
Mladá prasata 20–49 kg ž. hm.	419 364	319 509	369 932	345 896	380 802	380 643	356 759
Prasata na výkrm (včetně vyřazených prasnic a kanců)	753 528	611 206	615 051	596 312	640 557	619 427	572 259
Prasata chovná (ž. hm. 50 kg a více)	178 676	144 397	144 451	153 588	145 405	139 423	135 325

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ (2017).

V posledních letech přispělo k propadu cen především embargo na dovoz prasat do Ruské federace a s tím související nárůst dovozu vepřového masa do České republiky za tzv. predátorské ceny, tj. ceny pod reálnými výrobními náklady. Obchodní řetězce se zahraničním kapitálem mají na českém maloobchodním trhu oligopolní postavení, díky tomu mohou takovéto řetězce požadovat po tuzemských dodavatelích maso za cenu nižší, než nabízejí dovozci. I přesto ale obchodní řetězce neustále navyšují svou prodejní marži. Dokladem je situace, že od roku 2005 se cena masa na pultech zvýšila o 19 procent. Přitom však cena jatečných prasat stoupla pouze o dvě procenta. Jatka a zpracovatelé vepřového masa prodávali maloobchodníkům maso o tři procenta draž. Rozdíl tedy vznikl především na straně maloobchodu, který si na své konto připsal nárůst cen o 16 procent (SCHP, 2016).

Proti této situaci chovatelé důrazně protestují, protože vede k propouštění v sektoru živočišné výroby a nadále snižujícím stavům prasat. S problematikou snižování stavů chovaných prasat, poklesem výroby vepřového masa také velmi úzce souvisí i ukazatel soběstačnosti České republiky v této komoditě. Míru soběstačnosti v produkci masa ukazuje tabulka 4.2. Pro zajímavost v roce 2004 byla soběstačnost na úrovni 96,9 % (SCHP, 2016).

Tab. 4.2 Soběstačnost v produkci vepřového masa v ČR (%)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Soběstačnost v %	63,8	60,8	54,5	56,9	57,2	55	55

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ (2017).

Z výše uvedeného vyplývá, že v posledních letech není situace v chovu prasat příliš příznivá. Přesto by měl být rok 2017 pro chovatele prasat mnohem přívětivější než poslední roky. Předpokládá se tradiční průběh s vrcholem ceny ve třetím čtvrtletí. V Německu, dle kterého se řídí zbytek Evropy, se odhaduje průměrná cena zvířat v jakostní třídě E okolo 1,65 € JUT (2. čtvrtletí), 1,75 € JUT (3. čtvrtletí) a následně před koncem roku klesne na 1,60 € JUT. Průměr za celý rok je odhadován na 1,64 €/kg, což je výrazně vyšší cena než za poslední dva roky. Průměr v roce 2015 činil jen 1,43 €/kg, v roce 2016 potom 1,52 €/kg.

Předpokládaný pozitivní vývoj se již začíná vyplňovat, a kromě západní Evropy se začínají ceny zvyšovat i v České republice. Průměrná cena jatečných prasat ve třídách SEU se nyní pohybuje okolo 41 Kč/kg JUT (SCHP, 2017).

Faktory ovlivňující trh s vepřovým masem

Jak bylo uvedeno v předchozí kapitole, chov prasat se vyznačuje určitými specifiky, tj. vysoká plodnost (až 15 selat ve vrhu; 2,4 za rok), krátká doba výkrmu a rychlá intenzita růstu. Základním faktorem, který ovlivňuje chov prasat, je reprodukce a její intenzita. Intenzita reprodukce je ovlivněna vnějšími a vnitřními faktory obklopujícími zvíře. Do vnějších faktorů patří roční období, výživa a způsob ustájení. Z vnitřních faktorů se jedná o genetické dispozice, zdravotní stav, kondici a v neposlední řadě plemeno prasete. V moderních chovech je velká pozornost věnována hygieně chovu, chovným podmínkám a kondici zvířat. Hygiena chovu a zdravotní stav zvířat vypovídá o kvalitě chovu. Velikost vrhu, četnost vrhu a životnost selat je ukazatelem kvality výživy, stimulace říje a inseminace.

Samotný trh s vepřovým masem je ovlivněn mnoha faktory, kdy v první řadě je třeba zmínit jako faktor **politickou situaci**. Vliv tohoto faktoru lze v současnosti vidět na situaci, která vznikla zákazem dovozu prasat do Ruské federace. Následkem byl nárůst importu vepřového masa do České republiky za ceny pod reálnými výrobními náklady. Také zapojení České republiky do Evropské unie mělo vliv na trh s vepřovým masem. Volný pohyb zvířat a lidí v rámci EU zapříčinil nabourání imunity stád prasat, což vedlo ke zhoršení zdravotního stavu prasat v ČR s následkem snížení užitkovosti (zvláště reprodukční) prasat (SCHP, 2016).

Stát prostřednictvím ministerstva zemědělství je rovněž neopomenutelným faktorem. V návaznosti na vzniklou politickou situaci je snaha přijmout taková opatření, která zajistí konkurenceschopnost tuzemských chovatelů v rámci jednotného trhu Evropské unie. Tato opatření se týkají kontroly dovozů podezřele levného masa a kontroly označování původu

masa v maloobchodní síti. Každý kus masa tak musí být označen místem, kde se zvíře narodilo, kde bylo vykrmeno a kde poraženo (SCHP, 2016).

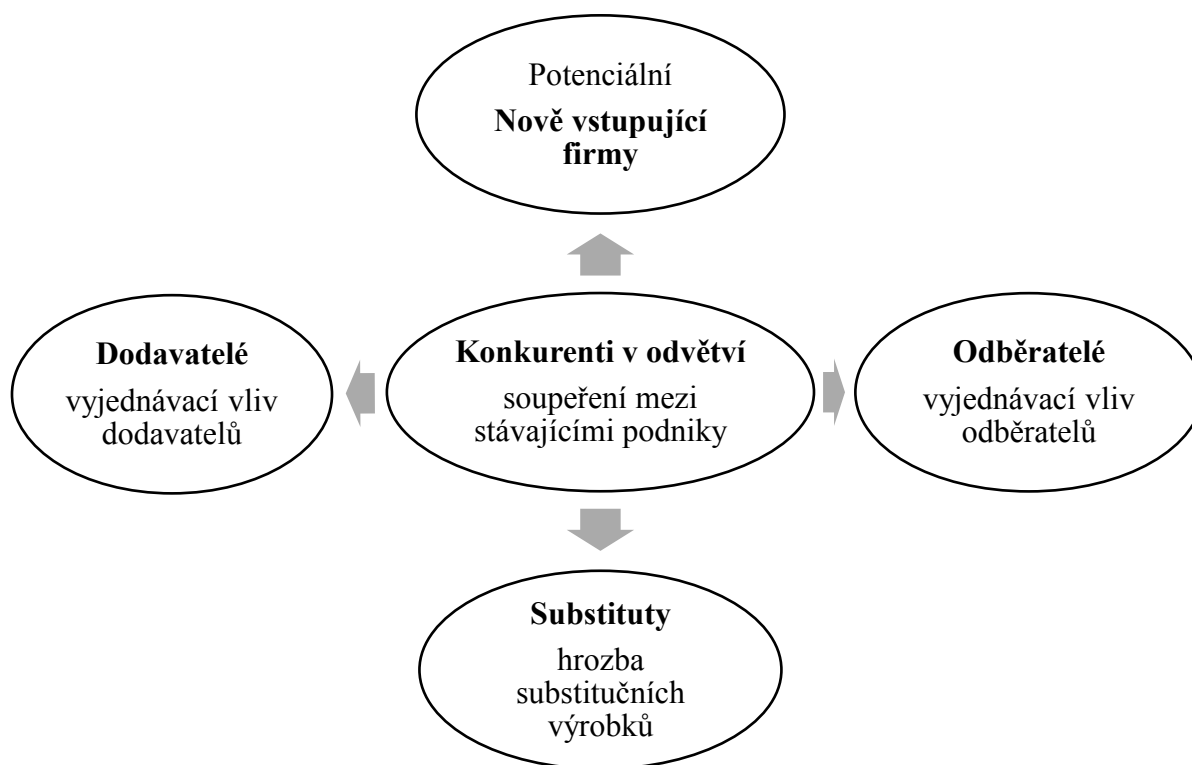
Významným prvkem, který ovlivňuje trh s vepřovým masem je faktor **sociální**. Tento faktor se projevuje především v podobě růstu mezd. Čím jsou mzdy obyvatelstva vyšší, tím víc jsou lidé ochotní investovat do nákupu vepřového masa. **Obyvatelstvo**, resp. přírůstek obyvatelstva. Dle údajů ČSÚ za rok 2015 v České republice zkonzumoval průměrný člověk asi 79,3 kilogramu masa ročně. V konzumaci převládá vepřové maso s téměř 43 kg ročně (ČSÚ, 2016).

Technologický faktor je uvažován pouze v souvislosti s danými legislativními požadavky na ustájení zvířat, které určují minimální standardy technologického zařízení pro hospodářská zvířata. Určují např. materiál pro výstavbu zařízení, který musí být vhodný pro důkladné čištění a dezinfekci a zároveň nezávadný pro zvířata, která s ním přijdou do styku (Zootechnika, 2012).

Dalšími faktory může být stav **pěstování obilovin**, na které je chov prasat přímo návazný a je na něm závislý. Dále **vývoj na trzích jiných hospodářských zvířat**, kdy např. pokles cen drůbeže může způsobit pokles poptávky po vepřovém mase. **Kurzový vývoj** je rovněž významným faktorem, který ovlivňuje trh s vepřovým masem, jak bylo uvedeno v předchozí podkapitole.

4.1.3 Analýza oborového okolí podniku

Oborové okolí podniku bude zhodnoceno pomocí Porterova modelu pěti sil, jehož složkami jsou konkurence, potenciální noví konkurenti, dodavatelé, substituty a odběratelé neboli zákazníci viz obrázek 4.1.

Obr. 4.1 **Porterův model pěti konkurenčních sil**

Zdroj: Vlastní zpracování dle Nývltová a Marinič (2010).

Konkurence v odvětví

V Olomouckém kraji se nachází přibližně dalších 13 podniků zabývajících se chovem prasat. Konkrétně v okrese Přerov, kde sídlí také společnost MILOTICKÝ HOSPODÁŘ, spol. s r.o., patří k nejvýraznějším konkurentům Farma Vahala, Agrochov Jezernice, a.s. a Ing. Petr Rek.

Farma Vahala – Vladimír Vahala v Hustopečích n. Bečvou

Farma Vahala se soustředí především na chov plemenných prasniček pro prodej do užitkového chovu. Podnik se tak nezaměřuje na chov jatečných prasat, ale na produkci chovných prasniček s výbornou konstituční pevností a chovnou kondicí, které obstojí i v extrémních podmínkách velkochovu.

Agrochov Jezernice, a.s.

Předmětem činnosti společnosti Agrochov Jezernice, a.s. je především chov skotu a rostlinná výroba. Užitkový chov prasat je tak pouze vedlejší činností.

Ing. Petr Rek

Podnikatel Ing. Petr Rek je provozovatelem farmy se zaměřením na chov prasat v ekologických podmínkách.

Z uvedeného výčtu vyplývá, že společnost MILOTICKÝ HOSPODÁŘ, spol. s r.o. nemá ve svém nejbližším okolí významnějšího konkurenta.

Potenciální noví konkurenti

Jak už bylo uvedeno výše, současná situace na trhu s vepřovým masem není pro chovatele prasat příznivá. Kvůli dlouhodobě nízkým výkupním cenám masa a stále rostoucím nákladům musela řada podniků své chovy zrušit. Neexistuje tak hrozba vzniku tuzemských konkurenčních podniků. Pro české chovatele prasat jsou největšími konkurenty zahraniční chovatelé, dovážející vepřové maso za velmi nízké ceny.

Substituty

Substituty pro vepřové maso jsou ostatní produkty živočišné výroby, kterými jsou především drůbeží maso, hovězí maso, skopové a kozí maso, králičí maso a ryby. Dle údajů z Českého statistického úřadu za rok 2016 vzrostla spotřeba drůbežího masa, ale také vepřového. V produkci hovězího masa a spotřebě ryb byl zaznamenán pokles. Vepřové maso se tak stále drží na přední příčce ve spotřebě masa a není důvod se domnívat, že by tomu bylo v nejbližší době jinak.

Dodavatelé

Chov prasat přímo navazuje na pěstování obilovin a je na něm závislý. Dodavateli krmiva pro podnik jsou společnost AGRAMM, s.r.o., která dodává startery pro selata a společnost AFEED, a.s. dodávající ostatní směsi.

AGRAMM, s.r.o.

Společnost chovatelům prasat nabízí kompletní krmné směsi pro selata se zaměřením na kompletní krmné směsi pro selata s možností časného a superčasného odstavu. Pro záruku neustále se zlepšující kvality startérových směsí společnost spolupracuje s podniky zaměřující se na výzkum a vývoj v této oblasti.

AFEED, a.s.

Hlavním předmětem činnosti společnosti je výroba a prodej krmných směsí a premixů pro chovy hospodářských zvířat v moderních plně automatizovaných výrobních krmných směsí. Kromě toho svým zákazníkům nabízí poradenství a dokonalý výživový a zootechnický

servis. Cílem je respektovat nejmodernější trendy ve výživě s vysokým důrazem na kvalitu nakupovaných surovin i svých výrobků.

Společnost MILOTICKÝ HOSPODÁŘ, spol. s r.o. zásadně vylučuje možnost nákupu selat. Prasnice jsou z vlastního chovu, výběr vhodných prasnic je velmi pečlivý, a to nejen z hlediska tělesných dispozic zvířete, ale také s ohledem na jeho chování. Dalším nezbytným vstupem je kančí sperma pro umělé oplodnění prasnic. K inseminaci se používá kančí sperma, které je dodáváno specializovanými inseminačními stanicemi. Podnik odebírá kančí sperma od společnosti PLEMENÁŘSKÉ SLUŽBY a.s.

PLEMENÁŘSKÉ SLUŽBY a.s.

Inseminační stanice kanců Salaš produkuje inseminační dávky pro šlechtitelskou, rozmnožovací i užitkovou sféru. Celkem společnost nabízí devět plemen a syntetických populací. Na kance jsou požadavky na dobrou růstovou schopnost, vysoký přírůstek od narození apod. Díky širokému plemennému zastoupení podnik umožňuje svým odběratelům vyzkoušet a najít optimální kombinaci, která bude jejich podmínkám nejlépe vyhovovat.

Zákazníci

Zákazníky podniku MILOTICKÝ HOSPODÁŘ spol. s r.o. jsou především společnosti specializující se na jatka, jatečné zpracování zvířat, bourání masa, velkoobchod, přepravu jatečných zvířat a rozvoz masa.

Mezi nejvýznamnější odběratele produkce podniku patří společnosti JACOM spol. s r.o., JATKA – KURKA s.r.o. a Jaroslava Klemensová – MASOMA.

JACOM spol. s r.o.

Společnost JACOM má již dlouholetou tradici (vznikla v roce 1991) a v současnosti podniká v rámci České republiky, Slovenska, Německa a Rakouska. Předmětem podnikání podniku jsou především provoz jatek, přeprava a svoz jatečných zvířat, jatečné zpracování zvířat, velkoobchod atd. Zvířata podnik nakupuje pouze od obchodních družstev, podniků a zemědělců v okolí. JACOM spol. s r.o. striktně splňuje všechny hygienické podmínky EHS.

JATKA – KURKA s.r.o.

Společnost JATKA – KURKA s.r.o. se specializuje pouze na porážení jatečných prasat. Předmětem činnosti podniku je nákup, přeprava, porážka a jateční opracování prasat,

expedice a přeprava vepřových půlek a drobů. Jateční zvířata jsou vykupována dle platných českých norem. Denní kapacita poražených prasat činí 1 100 ks.

JATKY MELČ

Jatky Melč patří mezi nejmodernější zpracovatele masa v České republice, se sídlem v Melči u Opavy s moderní bourací linkou. Podnik je součástí společnosti MASOMA.

Jaroslava Klemensová – MASOMA

Společnost MASOMA byla založena v roce 1993 a zaměřuje se na výrobu masných výrobků. Pod značkou MK KLEMENS firma produkuje přibližně 15 tun masných výrobků denně a svými produkty zásobuje 800 prodejních míst nejen v oblasti Moravskoslezského, Olomouckého a Zlínského kraje, ale celé České Republiky. Díky vlastnímu vozovému parku chladírenských vozů denně zásobuje obchody, prodejny masa, uzenin, markety apod.

Postavení podniku na trhu

V živočišné výrobě má v České republice nejvyšší podíl právě výroba vepřového masa, přestože se výroba v posledních letech snižuje a dochází k nárůstu ve výrobě skotu a drůbežího masa. V roce 2016 se u nás vyprodukovalo 310 514 tun vepřového masa v živé hmotnosti. Z toho bylo 220 334 tun jatečné hmotnosti, což byl oproti roku 2015 pokles výroby o 3,3 %. S produkcí 791,4 tun masa se společnost MILOTICKÝ HOSPODÁŘ spol. s r.o. podílí na výrobě vepřového masa na českém trhu cca 0,25 %.

Rekonstrukcí výkrmové haly dojde k navýšení kapacity ze současných 1 070 ks na 1 296 ks jatečných prasat. Díky tomu dojde ke zvýšení podílu podniku na českém trhu.

Přepokládaný vývoj poptávky

V České republice zaujímá vepřové maso po desetiletí první místo v roční spotřebě na obyvatele a tvoří více než 50 % celkové roční spotřeby masa. Toto odvětví hraje důležitou roli také pro producenty obilovin a přispívá tak k celkové stabilitě zemědělského sektoru.

Z důvodu nepříznivého vývoje na trhu se do situace rozhodlo zasáhnout Ministerstvo zemědělství. Poskytlo chovatelům finanční podporu pro ozdravování chovů, náhrady nákladů spojených s dezinfekcí, deratizací, ošetřením vody nebo na laboratorní vyšetření. Nadto je ze strany chovatelů vytvářen tlak na přijetí takových opatření, která zajistí zachování konkurenceschopnosti tuzemských chovatelů prasat v rámci jednotného trhu Evropské unie. Zejména se to týká kontroly dovozů podezřele levného masa a kontroly označování původu

masa v maloobchodní síti. Přijetí těchto opatření zajistí zvýšení poptávky po tuzemských výrobcích.

Kromě výše uvedeného, příznivé prognózy do budoucna pro chovatele nasvědčují také zvyšování ceny jatečných prasat na evropských trzích. Nynější vyhlášené ceny na českých jatkách plně odrážejí pozitivní vývoj celoevropského trhu. Výkupní cena prasat konečně opět roste.

4.1.4 Strategie podnikatelského projektu

Plánovaný investiční projekt uvažuje již zaběhlá fungující společnost. Proto je při volbě vhodné strategie daného projektu třeba zohlednit výsledky analýzy společnosti jeho celku a záměry projektu. (Fotr a Souček, 2005)

Na základě provedených analýz a definovanému cíli investičního projektu se jeví jako optimální strategie zaměřená na konkurenci, konkrétně profilová strategie, pomocí níž by se firma měla soustředit na nabídku kvalitních produktů. Za doplňkovou strategii (vzhledem k předpokládanému rozšíření kapacity výkrmové haly) je zvolena strategie tržní expanze se zaměřením na rozšíření existujícího trhu, tj. zvýšení poptávky ze strany dosavadních skupin zákazníků.

4.1.5 Výrobní jednotka

Výrobní jednotka pro chov jatečných prasat bude tvořena již stávající výkrmovou halou č. 2 a modernizovanou halou č. 1 SDP. Rekonstrukcí dojde ke zvýšení kapacity ze současných 1.070 ks na 1.296 ks jatečných vepřů (3 sekce, každá pro 432 ks prasat). Výrobní jednotka bude umístěna na místě stávající haly.

Umístění zrekonstruované haly na místě původních prostorů má tyto výhody:

- využití daných prostorů na pozemcích ve vlastnictví společnosti,
- umístění nové haly má strategický význam z hlediska blízkosti odchovny selat.

Vstupy jsou zajišťovány vlastními selaty narozenými na farmě v Porubě, neboť firma vylučuje nákup selat z jiných chovů. Dalším nezbytným vstupem jsou pitná voda a krmné směsi. Pitná voda je odebírána z veřejného vodovodu. Kompletní krmné směsi jsou v ročním objemu cca 2.500 t, z toho na výkrm v obou výkrmových halách jatečných prasat připadá 1.770 t. Pro zásobení haly č. 1 SDP je potřeba přibližně 845 t krmných směsí.

Hlavním energetickým vstupem je elektrická energie zajišťující provoz technologií. Veškeré instalace elektro zařízení a rozvodů musí splňovat požadavky ČSN 332000-3 (působení vnějších vlivů) a ČSN 332000-4-41 (ochrana před zásahem elektrickým proudem).

4.1.6 Technologie

Stávající technologie výkrmové haly č. 1 SDP

Rozměry haly č. 1 SDP jsou 69,60 m na délku, 16,85 m na šířku a dosahuje výšky 3 m. Hala je tvořená ocelovou konstrukcí, je opláštěná a zastřešená hliníkovým plechem. Obvodové panely mají dřevěné rámy, které jsou vyplněné izolační hmotou a oboustranně oplechovány hliníkovým plechem. Hala je rozdělena na dvě části a je bezokenní. Uspořádání kotců je čtyřřadé, v jednotlivých kotcích je umístěno 10 nebo 12 ks zvířat. Nynější kapacita stáje je 1 070 ks.

Nová technologie pro výkrm jatečných prasat

Rekonstrukcí vznikne zcela zmodernizovaná stáj pro 1.296 kusů prasat ve výkrmu. Stáj bude plně splňovat požadavky na welfare zvířat. Nová technologie se bude dotýkat technologie na ustájení a napájení, krmení, větrání a technologie odklidu kejdy – rošty. Rozpočtové náklady na rekonstrukci byly předběžně stanoveny na 15,2 mil Kč.

Volba zhotovitele stavebních prací bude učiněna formou výběrového řízení. Hodnotícím kritériem v rámci veřejné zakázky je ekonomická výhodnost nabídky. Dílčími hodnotícími kritérii jsou pak nabídková cena, kvalita, technická úroveň nabízeného plnění, záruční podmínky a pozáruční servis, dodací lhůta (termín plnění), referenční stavby apod.

Technický popis nové technologie

Stáj a sběrné jímky na kejdu nebudou přestavbou rozměrově dotčeny. Bude odstrojen ocelový skelet stáje včetně střešní krytiny. Spodní stavba bude ve vnitřních půdorysných rozměrech odstraněna pro vybudování podroštových záchytných van na kejdu propojených centrálním potrubím DN250, které se budou vypouštět do stávajících sběrných jímek. Záchytné vany budou pokryty betonovými rošty, jež vytvoří podlahu stáje, na níž se uchyťí technologické celky ustájení. Objekt bude rozdělen na 3 sekce po 432 ks, vznikne tak prostor pro ustájení 1.296 kusů prasat. Bude zavedena technologie mokrého sondového krmení. Vnitřní příčky budou zhotoveny z plastových stěn, které se snadno udržují v čistotě. Střešní krytina bude provedena z PUR panelů a strop bude z polystyrenových desek o šířce 60 mm

potážených PVC folií o šířce 0,3 mm. Obvodové stěny budou vyzděny a z vnější strany zatepleny polystyrenovými deskami.

Je nutné zvířatům zajistit vhodné mikroklimatické podmínky, které mají vliv na zdravotní stav a kondici prasat. Pro zajištění optimálního tepelného režimu a vhodného mikroklimatu je třeba zajistit vybudování kvalitního větracího systému. Systém větrání bude podtlakový s přívodem vzduchu šterbinou do prostoru mezi střechou a stropem. Vzduch do stáje bude přisáván stropními klapkami ovládanými servomotory. Odtah zajistí ventilátory umístěné v odvětrávacích komínech vyústěných nad střechu. Každá sekce bude mít 4 ventilátory, tj. 12 komínů v celé stáji.

V každé sekci bude 16 kotečů, z toho každý kotec pojme maximálně 27 kusů prasat. Koryta budou sdružena, tzn. jedno koryto pro 2 kotce. Pro systém mokrého krmení budou před stájí umístěny zásobníky na krmivo. Rozvody čistící vody budou provedeny z plastu, rozvody pro napájecí vodu v žárovém zinku, v každém kotci budou 2 niple.

4.1.7 Lidské zdroje a organizace práce

Nově zrekonstruovaná hala nevyžaduje navýšení počtu zaměstnanců. Naopak dojde ke snížení počtu zaměstnanců ze dvou na jednoho zaměstnance, obsluhujícího danou výrobní jednotku. Důvodem je modernizace provozu, kdy zaměstnanci již nebudou plnit roli manuálně pracujících zaměstnanců, ale roli ošetřovatelů, kteří dohlíží na správný chod provozu. Zajištění potřebných kvalifikovaných pracovníků tak bude řešeno přesunem ze stávajícího obsazení haly.

Zaškolení pro obsluhu nové technologie bude probíhat na stávajícím pracovišti pod vedením odborného pracovníka z dodavatelské firmy. Mimo to se musí zaměstnanci pravidelně účastnit školení s důrazem na environmentální a zoohygienické aspekty.

Organizační struktura se sníží o jednoho pracovníka/ošetřovatele, tím dojde k úspoře nákladů na zaměstnance.

4.1.8 Dílčí závěr

Na základě dosavadní analýzy situace na trhu s vepřovým masem, oborového okolí podniku a charakteristiky výrobní jednotky a nové technologie pro výkrm jatečných prasat byl projekt zhodnocen jako efektivní. V následující části bude provedeno hodnocení ekonomické efektivnosti a finanční stability investičního projektu a v případě, že ekonomická efektivnost projektu bude vyhodnocena kladně, bude projekt doporučen.

4.2 Hodnocení ekonomické efektivnosti projektu

Hodnocení ekonomické efektivnosti investičního projektu zaujímá v rámci technickoekonomické studie projektu významné postavení, protože poskytuje základní informace pro rozhodnutí o přijetí nebo zamítnutí projektu.

4.2.1 Předpoklady, parametry a podmínky, ze kterých vychází investiční rozpočet

Pro plánovanou investici vedení podniku stanovilo následující předpoklady:

- plánovaná doba výstavby projektu je stanovena na 4 měsíce,
- životnost základního technologického vybavení výrobní jednotky je dodavatelem stanovena na 30 let,
- investiční výdaje projektu ve fázi výstavby jsou stanoveny na 15,2 mil. Kč, viz tabulka č. 4.3, z toho výstavba činí 9,2 mil Kč a technologické vybavení 6 mil Kč,
- předběžně bylo stanoveno, že investiční projekt bude financován z 55 % vlastními zdroji (8 360 tis. Kč) a ze 45 % (6 840 tis. Kč) cizími zdroji,
- cizí zdroje budou kryty dlouhodobým úvěrem (4 140 tis. Kč) a krátkodobým úvěrem (2 700 tis. Kč),
- dlouhodobý úvěr bude stanoven na 8 let s úrokovou sazbou 1,4 %, přičemž splácení úvěru bude rovnoměrné,
- krátkodobý úvěr bude stanoven na 1 rok, splacen bude po dokončení stavby (kolaudaci) pomocí dotací z Evropské unie (Program rozvoje venkova 2014 – 2020).

Tab. 4.3 **Investiční náklady projektu**

Položka	Náklady (v Kč)
Výstavba haly	9 200 000
Technologické vybavení	6 000 000
Celkem	15 200 000

Zdroj: Vlastní zpracování.

Stavební náklady zahrnují:

- demontáže,
- bourací a stavební práce,
- plastová obložení stěn a dělicí příčky,
- podhled,
- tlaková voda,
- kompletace (hasicí přístroje a zařízení),

- elektromateriál ventilace,
- elektroinstalace bez osvětlení,
- hromosvody.

Technologické vybavení zahrnuje:

- hrazení,
- technologická voda k niplům – napájení,
- technologie krmení – mokrá, sondové (bez dopravníků a sil),
- vzduchotechnika,
- osvětlení + montáž,
- rošty,
- sila/zásobníky a dopravníky.

4.2.2 Předpoklady, parametry a podmínky, ze kterých vychází provozní rozpočet

Provozní rozpočet pro výrobní jednotku bude vycházet z následujících parametrů:

- doba životnosti projektu (zahrnuje budovu i základní technologické vybavení) byla stanovena na 30 let,
- určená doba životnosti projektu byla stanovena vedením společnosti s ohledem na skutečnost, že se v průběhu životnosti projektu neočekávají změny v dávkování a příprav krmiva, tudíž není třeba přihlížet morálnímu zastarávání,
- předpokládané využití výrobní kapacity je 80 % již od prvního roku provozu,
- u objektů živočišné výroby je vyloučeno 100 % využití kapacit (mytí, desinfekce, volné kotce pro nemocná selata).

Náklady na provoz haly č. 1:

- při využití výrobní kapacity na 80 % se na halu předpokládá ročně naskladnit 3 600 ks selat při průměrné hmotnosti 28 kg/ks, tj. 100 800 kg,
- spotřeba základního materiálu, který zahrnuje selata převedená do výkrmu a krmné směsi, vychází z plánovaného využití výrobní kapacity,
- výkrmové haly jsou zásobovány selaty z vlastní produkce podniku. Cena jednoho selete je dána vlastními náklady a činí průměrně 52 Kč/kg, tj. 1 456 Kč za sele o průměrné hmotnosti 28 kg,
- cena základního materiálu v podobě 3 600 ks selat pro výkrm tak činí 5 241 600 Kč,
- při průměrných ztrátách 2,8 % je předpokládáno vyskladnění 3 500 ks jatečných vepřů,

- průměrná hmotnost jatečného prasete je 115 kg, při 3 500 ks činí roční produkce jatečných vepřů v živé hmotnosti přibližně 402 500 kg,
- přírůstky ve výkrmu činí 301 700 kg (402 500 kg – 100 800 kg). Na produkci 301 700 kg při konverzi 2,8 kg krmiva na kilogram přírůstku podnik potřebuje 844 760 kg krmných směsí,
- podnik používá při výkrmu dva druhy krmných směsí A1 a A3 s celkovými ročními náklady na krmivo ve výši 4 883 tis. Kč, podrobný rozpis nákladů na krmivo je uveden v tabulce 4.4,
- výše uvedené ceny jsou uvažovány pro první rok provozu, v dalších letech se nepředpokládá velký růst cen základního materiálu,
- v prvním roce tak činí spotřeba materiálu 10 124 600 Kč s nárůstem na 10 302 256 Kč v posledním roce provozu,

Tab. 4.4 Celkové roční náklady na krmivo

Druh krmné směsi	% z celkové spotřeby	Počet kg/rok	Cena za kg	Náklady na krmnou směs
A 1	38%	321 009	6,4	2 054 458
A 3	62%	523 751	5,4	2 828 255
Náklady za krmiva celkem				4 882 713

Zdroj: Vlastní zpracování.

- náklady na energie (voda, elektřina, nafta) se v prvním roce provozu odhadují ve výši 302 500 Kč s postupným nárůstem na 311 374 Kč v posledním roce,
- náklady na služby zahrnují náklady na opravy a udržování a ostatní služby (vývoj kejdy, asanační služby, veterinární desinfekce, léčiva a zásahy a ozdravovací program) se odhadují na 213 400 Kč v prvním roce a nárůst v dalších letech je zobrazen v příloze č. 3,
- pro zajištění provozu ve zmodernizované hale je potřeba jeden stálý pracovník,
- průměrná měsíční hrubá mzda pracovníka je 17 413 Kč, roční růst mezd se předpokládá 3 %,
- sazba pojistného na zdravotní pojištění sociální zabezpečení se předpokládá ve výši 34 % po celou dobu provozu,
- daň z příjmů právnických osob je stanovena 19 % po celou dobu provozu,
- odpisy investičního majetku a jejich propočet jsou zachyceny v příloze č. 2.

Výnosy z provozu haly č. 1 – SDP:

- při produkci 3 500 ks jatečných prasat při porážkové hmotnosti 115 kg/ks se předpokládá roční produkce 402 500 kg,
- tržby v prvním roce provozu se odhadují na 12 313 750 Kč, další vývoj tržeb je uveden v příloze č. 4.

4.2.3 Dílčí propočty pro hodnocení projektu

Pro hodnocení efektivnosti projektu je nutné v první řadě vytvořit předpokládaný plán nákladů, výnosů, čistého pracovního kapitálu a plánovaného výkazu zisků a ztrát projektu.

Plán nákladů

Předpokládaný plán nákladů projektu je uveden v příloze č. 3. Tento plán je sestaven na základě předpokladů, parametrů a podmínek, ze kterých vychází investiční a provozní rozpočet a také na základě konzultace s vedením podniku.

Plán výnosů

Plán výnosů projektu za dobu jeho života je obsažen v příloze č. 4. Výnosy projektu jsou tvořeny především tržbami za vlastní výkony, tj. tržby za prodej jatečných prasat a prodej vyřazených zvířat.

Čistý pracovní kapitál

Mimo pořízení investičního majetku vyžaduje realizace projektu vynaložit určité prostředky, které budou vázány v podobě materiálu, pohledávek a krátkodobého finančního majetku. Jsou to oběžná aktiva, bez kterých by projekt nemohl fungovat. Prostředky, které jsou vázány v oběžných aktivech, tvoří tzv. hrubý pracovní kapitál. Rozdíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků tvoří čistý pracovní kapitál. Přírůstky čistého pracovního kapitálu jsou uvedeny v příloze č. 5.

Plánovaný výkaz zisků a ztrát

Již od prvního roku provozu se předpokládá plné využití provozu, které je 80 %, jak je uvedeno výše. Náklady a výnosy projektu vychází z přílohy č. 3 a 4. Rozdíl mezi provozními náklady a výnosy umožňuje určit hospodářský výsledek projektu před zdaněním. Daň z příjmů vychází ze základu daně a velikosti sazby daně z příjmů právnických osob. Základ daně tvoří hospodářský výsledek před zdaněním. Výše daně z příjmů právnických osob je po

celou dobu projektu stanovena ve výši 19 %. Hospodářský výsledek po zdanění je uveden v příloze č. 6.

4.2.4 Ekonomická efektivnost projektu

Pro hodnocení ekonomické efektivnosti projektu je nutné určit peněžní toky projektu za období jeho života. Příjmy investičního projektu v jednotlivých letech jeho provozu jsou převzaty z výkazu zisků a ztrát uvedených v příloze č. 6. Výdaje projektu tvoří investiční a provozní výdaje a daň z příjmů. Odečtením výdajů od příjmů v jednotlivých letech života projektu je stanoven čistý peněžní tok projektu, který je uveden v příloze č. 7.

Čistá současná hodnota projektu

Pro stanovení ČSH je v první řadě třeba určit diskontní sazbu projektu. Jak bylo uvedeno v podkapitole 2.4.1, používají se k určení diskontní sazby průměrné vážené náklady na kapitál, WACC (Weighted Average Cost of Capital), které určíme pomocí vztahu (2.4).

Náklady vlastního kapitálu byly stanoveny ve výši 10 %, náklady cizího kapitálu jsou ve výši 1,4 %. Podíl vlastního kapitálu podniku činí 55 % a podíl cizího kapitálu je 45 %. Při použití vztahu (2.4) pro výpočet nákladů kapitálu v případě sazby daně z příjmů ve výši 19 % je diskontní sazba ve výši 6 %.

Pronásobením jednotlivých hodnot čistého peněžního toku příslušným diskontním faktorem určíme diskontované čisté peněžní toky. Po sečtení těchto hodnot za dobu života projektu dostaneme čistou současnou hodnotu projektu, která činí 22,75 mil. Kč. Podrobný výpočet ČSH je uveden v příloze č. 7.

Vnitřní výnosové procento

Vnitřní výnosové procento udává výnosnost/rentabilitu, kterou během své životnosti projekt poskytuje. Číselně je rovno takové diskontní sazbě, při které je čistá současná hodnota projektu rovna nule.

Tab. 4.5 Závislost ČSH na diskontní sazbě

Diskontní sazba	Čistá současná hodnota (v Kč)
13%	2 519 639
14%	1 118 182
15%	-87 038

Zdroj: Vlastní zpracování.

Pro výpočet vnitřního výnosového procenta je třeba jako první zjistit, při jaké hodnotě diskontní sazby je čistá současná hodnota ještě kladná (14 %) a při které je už záporná (15 %). Jednotlivé hodnoty jsou uvedeny v příloze č. 8. Přesnou hodnotu lze poté zjistit pomocí interpolace, která předpokládá, že závislost čisté současné hodnoty na diskontní sazbě je v intervalu od 14 % do 15 % (na přelomu těchto hodnot bude ČSH nulová). Vypočtená hodnota VVP, pomocí finanční funkce v MS EXCEL, je ve výši 14,92 %.

Doba návratnosti projektu

Dobu návratnosti projektu lze vyčíst v příloze č. 7 (zvýrazněna tučně). Tento parametr lze rozdělit na účetní a finanční, kdy doba úhrady finančně zohledňuje faktor času. Z účetního hlediska budou výdaje projektu uhrazeny jeho příjmy v osmém roce provozu. Z finančního hlediska k vyrovnání celkových výdajů projektu dojde až v průběhu desátého roku provozu.

Index rentability projektu

Index rentability je blízký čisté současné hodnotě, ale na rozdíl od současné hodnoty má relativní povahu. Vyjadřuje velikost současné hodnoty budoucích příjmů projektu připadající na jednotku nákladů na investici přepočtených na současnou hodnotu. Stanoví, kolik korun čistého diskontovaného přínosu spadá na jednu investovanou korunu.

Index rentability se vypočítá jako podíl současné hodnoty budoucích příjmů a současné hodnoty investičních výdajů, viz příloha č. 7. Výsledkem je hodnota indexu rentability ve výši 1,2.

Hodnocení výsledků kritérií

Z provedeného propočtu kritérií ekonomické efektivnosti projektu „Rekonstrukce výkrmové haly č. 1 – SDP“ vyplývá, že výdaje projektu budou vyrovnány v 10. roce jeho provozu. Čistá současná hodnota projektu je kladná a index ziskovosti je vyšší než jedna, lze tedy konstatovat, že projekt je ekonomicky efektivní.

Zjištěné pozitivní výsledky technickoekonomické studie projektu potvrdily proveditelnost investičního projektu, a proto by projekt měl být přijat k realizaci.

4.2.5 Plán realizace investičního projektu

Časový harmonogram projektu „Rekonstrukce výkrmové haly č. 1 – SDP“ je uveden v tabulce č. 4.6.

Tab. 4.6 Časový harmonogram investičního projektu

Termín	Fáze projektu
listopad 2016	Zahájení příprav investičního projektu.
listopad 2016 - březen 2017	Zpracování průvodní zprávy, souhrnné technické zprávy a situačních výkresů.
březen 2017 - duben 2017	Zpracování dokumentace objektů, technických a technologických řešení a dokladové části.
duben 2017	Předána žádost o vyjádření k investičnímu projektu dotčeným orgánům, tj. MěÚ Hranice – odbor životního prostředí a kultury, OHS Přerov, KVS – OVH Přerov, za účelem vydání stavebního povolení.
duben - květen 2017	Závěrečné rozhodnutí k podané žádosti.
červen - září 2017	Příprava a podání žádosti na dotaci v rámci Programu rozvoje venkova 2014 - 2020, SZIF. Žádost o poskytnutí dlouhodobého úvěru od KB.
říjen 2017	Vyjádření SZIF k podané žádosti o dotaci.
prosinec 2017 - leden 2018	Vyhlášení výběrového řízení pro výběr dodavatele na zpracování zakázky "Rekonstrukce výkrmové haly č. 1 - SDP". Volba dodavatele.
červen - září 2018	Realizace projektu.

Zdroj: Vlastní zpracování.

5 Návrhy a doporučení pro vedení podniku

Cílem společnosti v rámci projektu rekonstrukce a modernizace výkrmové haly jatečných prasat je především splnění podmínek na welfare zvířat a s tím související zlepšování jejich genetického potenciálu. Díky nové technologii bude moci produkovat větší množství jatečných prasat a tím uspokojit potenciální nové zákazníky a stávajícím bude moci nabídnout lepší kvalitu.

Stávající budova a technologie pro výkrm jatečných prasat je nevyhovující a nemá požadovaný výkon. Rekonstrukcí haly dojde odstranění stávajících nedostatků a rovněž dojde ke zvýšení kapacity pro ustájení ze stávajících 1 070 ks na 1 296 ks prasat.

Současná ekonomická situace podniku umožňuje rekonstrukci a nákup nové technologie. Na rekonstrukci budou využity nejen vlastní, ale také cizí zdroje. Předpokládá se, že cizí zdroje budou tvořeny dlouhodobým a krátkodobým úvěrem. Dlouhodobý úvěr je naplánován na dobu splácení 8 let s úrokovou sazbou ve výši 1,4 % ročně. Krátkodobý úvěr je stanoven na jeden rok a bude splacen pomocí dotací z EU, v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020. Vzhledem k tomu, že bude projekt financován částečně prostředky poskytnutými v rámci dotace, je třeba stanovit podmínky pro výběr vhodného dodavatele zakázky.

Z provedené technickoekonomické studie projektu a zhodnocení jeho ekonomické efektivnosti vyplývají následující doporučení:

1. Schválit technickoekonomickou studii projektu a při realizaci investičního projektu postupovat v souladu s ní a jejími výsledky. Za přijetí technickoekonomické studie je odpovědný jednatel společnosti, termín pro schválení je stanoven do konce května 2017.
2. Vypracovat žádost o poskytnutí dotace v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020. Žádost o dotaci lze podat pouze v rámci výzvy vyhlášené pro danou oblast podpory. Spolu s žádostí je třeba předložit investiční projekt (podnikatelský plán) s vyhodnocením jeho přínosů vůči naplňování cílů opatření a Programu rozvoje venkova, rovněž je třeba splňovat podmínky na finanční zdraví podniku. Za vyhotovení žádosti je odpovědný jednatel společnosti, žádost bude podána na podzim roku 2017.

3. Připravit podklady pro poskytnutí dlouhodobého úvěru od Komerční banky. Za přípravu zodpovídá jednatel společnosti, žádost bude podána v druhé polovině roku 2017.
4. V rámci veřejného výběrového řízení zvolit vhodného dodavatele pro zakázku na stavební práce a dodávku technologie (technologie hrazení, krmení, větrání a technologie pro odklid kejdy, tj. roštů). Uchazeč, přihlášený do výběrového řízení, musí splňovat základní kvalifikační a profesní požadavky v rozsahu odpovídajícím plnění daného projektu. Rovněž musí předložit čestné prohlášení o své ekonomické a finanční způsobilosti splnit danou zakázku.

Projekt bude financován za pomoci dotace z EU. Dodavatel se proto musí zavázat, že v souladu s příslušnými pravidly Evropského společenství poskytne pověřeným kontrolním orgánům veškerou dokumentaci vztahující se k realizaci díla, aby mohlo být ověřeno plnění podmínek Programu rozvoje venkova při realizaci díla. Dodavatel v rámci projektu musí splňovat všechny platné normy v ČR a EU.

Výběrové řízení proběhne na přelomu roku 2017/2018.

6 Závěr

Diplomová práce je zaměřena na zpracování technickoekonomické studie investičního projektu v podobě rekonstrukce výkrmové haly jatečných prasat. Provedená studie by měla vedení podniku sloužit jako podklad pro rozhodnutí, zda zamýšlený projekt realizovat.

Problematika uvedeného projektu je pro podnik velmi aktuální. Vzhledem k tomu, že v rámci celého komplexu tvořícího podnik, již ostatní budovy (výkrmna – hala č. 2, porodna, ...) prošly rekonstrukcí, jeví se záměr rekonstrukce zastaralé a opotřebované haly č. 1 jako nezbytný. Současná dobrá ekonomická situace podniku a možnost využití dotace z prostředků Evropské unie umožňuje podniku o investici reálně uvažovat.

V teoretické části práce je objasněn význam investičních projektů a provádění jejich technickoekonomické studie pro řízení rozvoje podniku. Kvalitní a důkladné provedení technickoekonomické studie projektu zamezuje přijetí neefektivních a podnik ohrožujících projektů, které mohou vést ke značným ztrátám a v některých případech až k zániku podniku.

V praktické části diplomové práce je nejprve představen samotný podnik a charakterizována jeho ekonomická situace a okolí, v němž se podnik nachází. Podkladem pro zpracování technickoekonomické studie byly převážně informace poskytnuté vedením podniku. Vlastní technickoekonomická studie pro společnost MILOTICKÝ HOSPODÁŘ, spol. s r.o. vychází z předem ověřených teoretických metod pro hodnocení investičních projektů. Především bylo třeba určit vstupní parametry týkající se investičního záměru a samotného provozu projektu.

Z výsledků technickoekonomické studie projektu, jenž se opírá o situaci na trhu a její prognózu vyplývá, že i přes nepříliš výhodnou situaci na trhu s vepřovým masem, si podnik udržuje na českém trhu stabilní pozici a zamýšlený projekt je efektivní.

Provedené hodnocení ekonomické efektivnosti projektu potvrdilo správnost investičního rozhodnutí. Vedení podniku předpokládá, že k realizaci projektu dojde přibližně v polovině roku 2018.

V návaznosti na kladné hodnocení v rámci technickoekonomické studie a hodnocení ekonomické efektivnosti je projekt doporučen k realizaci a doporučením především v oblasti výběru vhodného dodavatele, který zajistí realizaci projektu v souladu s požadavky Evropské unie pro poskytnutí dotace v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020.

Seznam použité literatury

- [1] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Spotřeba potravin – 2015. In: *Český statistický úřad* [online]. 8.12.2016. 9.12.2016 [cit. 15.4.2017]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/czso/spotreba-potravin-2015>.
- [2] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Výsledky chovu prasat – k 31.12.2016. In: *Český statistický úřad* [online]. 7.2.2017. 8.2.2017 [cit. 15.4.2017]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/czso/vysledky-chovu-prasat-k-31-12-2016>.
- [3] FOTR, Jiří a Ivan SOUČEK. *Investiční rozhodování a řízení projektů: jak připravovat, financovat a hodnotit projekty, řídit jejich riziko a vytvářet portfolio projektů*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. 408 s. ISBN 978-80-247-3293-0.
- [4] FOTR, Jiří a Ivan SOUČEK. *Podnikatelský záměr a investiční rozhodování*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2005. 356 s. ISBN 80-247-0939-2.
- [5] KUBÍČKOVÁ, Dana a Irena JINDŘICHOVSKÁ. *Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firmy*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. 342 s. ISBN 978-80-7400-538-1.
- [6] NEGI, Jagmohan and M. J. GAURA. *Financial Management and Investment Decisions*. New Delhi: Laxmi Publications, 2012. ISBN 9789381159361.
- [7] NÝVLTOVÁ, Romana a Pavel MARINIČ. *Finanční řízení podniku*. Praha: Grada Publishing a.s., 2010. 208 s. ISBN 978-80-247-3158-2.
- [8] PULKRÁBEK, Jan. Zajištění objektivního zpeněžování prasat systémem SEUROP – kontrolní mechanizmy. In: *Agris* [online]. 1.3.2001 [cit. 11.4.2017]. Dostupné z: <http://www.agris.cz/clanek/127929/zajisteni-objektivniho-zpenezovani-prasat-systemem-seurop-kontrolni-mechanizmy>.
- [9] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 5. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. 160 s. ISBN 978-80-247-5534-2.
- [10] SCHOLLEOVÁ, Hana. *Investiční controlling: Jak hodnotit investiční záměry a řídit podnikové investice*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2009. 288 s. ISBN 978-80-247-2952-7.
- [11] STANĚK, Stanislav. Chov prasat obecně. In: *Zootechnika* [online]. 8.1.2009 [cit. 3.4.2017]. Dostupné z: <http://www.zootechnika.cz/clanky/chov-prasat/chov-prasat-obecne/chov-prasat-obecne.html>.

- [12] Svaz chovatelů prasat v Čechách a na Moravě. *Ceny rostou spolu s teplotami* [online]. SCHP [cit. 3.4.2017]. Dostupné z: <http://www.schpcm.cz/veprovinky/default.aspx>.
- [13] Svaz chovatelů prasat v Čechách a na Moravě. *Tisková zpráva z jednání komoditní rady pro vepřové maso při AK ze dne 15.9.2016* [online]. SCHP [cit. 15.9.2016]. Dostupné z: http://www.schpcm.cz/aktuality/TZ_KRVM_09_2016.pdf.
- [14] SYNEK, Miloslav a kol. *Manažerská ekonomika*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. 480 s. ISBN 978-80-247-3494-1.
- [15] SYNEK, Miloslav a kol. *Podniková ekonomika*. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 475 s. ISBN 80-7179-892-4.
- [16] ŠOBA, O., M. ŠIRŮČEK a R. PTÁČEK. *Finanční matematika v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2013. 304 s. ISBN 978-80-247-4636-4.
- [17] VALACH, Josef. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2006. 465 s. ISBN 80-86929-01-9.
- [18] VEČEŘOVÁ, Dana. Pohrbíme české vepřové? In: *Asociace českého tradičního obchodu* [online]. 25.2.2015 [cit. 3.4.2017]. Dostupné z: <http://acto.cz/pohrbime-ceske-veprove/>.
- [19] VELECHOVSKÁ, Jana. Chov prasat v Evropské unii a v ČR. In: *Náš chov* [online]. 19. 1. 2017 [cit. 3. 4. 2017]. Dostupné z: <http://naschov.cz/chov-prasat-v-evropske-unii-a-v-cr/>.
- [20] VOCHOZKA, M., P. MULAČ a kolektiv. *Podniková ekonomika*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2012. 576 s. ISBN 978-80-247-4372-1.
- [21] ZOOTECHNIKA. Legislativní požadavky na ustájení a technologie v chovu prasat. In: *Zootechnika* [online]. 3.5.2012 [cit. 15.4.2017]. Dostupné z: <http://www.zootechnika.cz/clanky/chov-prasat/chov-prasat-obecne/legislativni-pozadavky-na-ustajeni-a-technologie-v-chovu-prasat.html>.

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
ČSH	čistá současná hodnota
EU	Evropská unie
HMČ	hlavní masitá část
IPPC	z angl. Integrated Pollution Prevention and Control – Integrovaná prevence a omezování znečištění
IR	index rentability
IRR	z angl. Internal Rate of Return – vnitřní výnosové procento
JUT	jatečně upravené tělo
KB	Komerční banka
KVS – OVH	Krajská veterinární správa – Oddělení veterinární hygieny
MěÚ	městský úřad
NPV	z angl. Net Present Value – čistá současná hodnota
NŠCH	nukleové šlechtitelské chovy
OHS	okresní sdružení hasičů Přerov
PRV	Program rozvoje venkova
SEUROP	systém využívající se k hodnocení jakosti poražených hospodářských zvířat
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
UCH	užitkový chov
ž. hm.	živá hmotnost

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečné, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, neb poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 21.4.2017.....

Kristýna Kovalová

Kristýna Kovalová

Seznam příloh

- Příloha č. 1 Výkaz zisků a ztrát společnosti MILOTICKÝ HOSPODÁŘ, spol. s r.o.
 Rozvaha společnosti MILOTICKÝ HOSPODÁŘ, spol. s r.o.
- Příloha č. 2 Propočet daňových a účetních odpisů
- Příloha č. 3 Plán nákladů
- Příloha č. 4 Plán výnosů
- Příloha č. 5 Čistý pracovní kapitál
- Příloha č. 6 Plánovaný výkaz zisků a ztrát investičního projektu
- Příloha č. 7 Peněžní tok projektu
- Příloha č. 8 Výpočet vnitřního výnosového procenta investičního projektu